

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'
עמ"ש 23830-09-19

לפני הרכב כבוד השופטים:

סארי ג'יוסי [אב"ד]

אספרנצה אלון

שושנה שטמר (שופטת עמיתה)

1

המערער בעמ"ש 3249-09-19
(המשיב בעמ"ש 23830-09-19)
ג' ק'
ע"י ב"כ עו"ד יואב מזא"ה ועו"ד אליס לוי

נגד

המשיבה בעמ"ש 23249-09-19
(המערער בעמ"ש 23830-09-19)
ר' ק'
ע"י ב"כ עו"ד זאב הבר

2

פסק-דין

3

השופט סארי ג'יוסי [אב"ד]

4

הקדמה:

5

1. בפנינו ערעורי הצדדים על פסק-דין של בית משפט לענייני משפחה בחיפה (כב' השופטת
ענבל קצב-קרן) ב-תמ"ש 25901-06-14, תמ"ש 26016-06-14 ותמ"ש 26084-06-14 –
תביעות ר' ק' (להלן: "פלונית") למשמורת, מזונות ורכוש; וב-תמ"ש 45347-05-15 ותמ"ש
21950-07-16 - תביעות ג' ק' (להלן: "פלוני") לפירוק שיתוף ולביטול מזונות ילדים
מורדים.

10

11 נישואין וגירושין, מועד הקרע, ילדי הצדדים, ופסק הדין שניתן ברמ"ש 9132-10-19:

12

13 2. פלונית ופלוני נישאו זל"ז כדמו"י ביום 27.5.1997 והתגרשו ביום 30.6.2015.
14 מועד הקרע ביחסי הצדדים חל בחודש 9/2013 (להלן: המועד הקובע).

15

16 3. מנישואי הצדדים נולדו שלושת ילדיהם, התאומים נ' ו-ז' - ילידי ----- (כבני 20.5) וג' יליד
17 ----- (כבן 15.5). שלושת הילדים יכוננו במשותף: "הילדים".

18

19 4. נ' אינה בקשר עם אביה ועם אחיה התאום ז', וז' אינו בקשר עם אימו ושני אחיו.
20

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

בעניינם של הצדדים הוגשו תסקירים רבים של עו"ס לסדרי דין, וכן דיווחי יחידת הסיוע ודו"חות טיפוליים. בנוסף מונה לקטינים אפטרופוס לדין, עו"ד עמית לוי. כן נשמעו הקטינים בפני יחידת הסיוע ואף בפני בית משפט קמא. הצדדים הופנו פעמים רבות לטיפול (החלטות בית משפט קמא מיום 31.3.15, 15.6.15, 11.11.15, 15.2.16), אך כל הניסיונות הללו עלו בתוהו.

5. ביום 19.6.2020 הוריתי במסגרת רמ"ש 9132-10-19 על הפניית הצדדים למומחית לניכור הורי בעלת סמכויות נרחבות – ד"ר ענבל קיבנסון בראון, חלף המלצת בית משפט קמא להמשך טיפול ביחידת הסיוע. זאת משום שעל אף נכונותה ורצונה של יחידת הסיוע להביא מזור היא אינה מצליחה בכך, נוכח היעדר שיתוף פעולה מלא מטעם הצדדים. על כן קבעתי, כאמור כבר לעיל, כי מן הראוי לפנות לאנשי מקצוע מומחים, אשר יתנו את המלצותיהם הטיפוליות, וכן ידעו לאבחן את הסיבות לנתק הקיים והאם הוא על רקע ניכור הורי, ואף יתנו דעתם לשאלת הצורך בשימוש בסנקציות, כספיות ואחרות.

מזונות זמניים :

6. בהחלטה שניתנה ביום 29.9.2014 חויב פלוני בתשלום מזונות זמניים עבור הקטינים בסך של 2,000 ₪ לכל קטין, ובסך הכול 6,000 ₪. בנוסף חויבו הצדדים לשאת בחלקים שווים בהוצאות חינוך ובריאות של הקטינים.

בהחלטה מיום 6.12.2017 קבע בית משפט קמא, כי פלוני יהיה פטור מתשלום דמי מזונות עבור הבן ז' החל מן המועד, בו עבר הבן להתגורר עמו (מחודש 9/2017 ואילך) ופלוני החל לשאת בצרכיו באופן ישיר ומלא.

בהחלטה מיום 12.3.2018 קבע בית משפט קמא, כי פלוני יהיה פטור מתשלום דמי מזונות עבור הבת נ', החל ממועד הגעתה לגיל בגרות או סיום התיכון (לפי המאוחר), משום סירובה הממושך לקיים עמו כל קשר.

רכוש הצדדים :

7. בבעלותם המשותפת של הצדדים (בחלקים שווים), דירה ברחוב -----, הידועה כ- חלקה ---תת חלקה -- (להלן: "הדירה").

8. פלונית מתגוררת בדירה מחודש 9/2013 - המועד הקובע - ביחד עם הילדים (עד אשר ז' עבר להתגורר עם אביו בחודש 9/2017).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ביום 27.7.2015 ניתן צו הגנה האוסר על פלוני להיכנס לדירה למשך 90 יום, וביום 24.9.2015 הוארך הצו.

לאחר דיון שהתקיים ביום 9.11.2015 הורה בית משפט קמא, כי הצו יעמוד בתוקפו ללא הגבלת זמן.

בהחלטה מיום 11.12.2017 הורה בית משפט קמא על ביטול צו ההגנה, אולם במקביל אסר על פלוני להיכנס לדירה כדי להבטיח מדורם השקט של הקטינים.

9. בהתאם לחוות-הדעת של מומחה בית המשפט, שמאי המקרקעין מר דן ברלינר מיום 16.12.2015, שווי הדירה עומד על סך של 1,900,000 ₪.

10. הצדדים בעלים במשותף של רכב -----שנת ----- (להלן: "הרכב"). שווי הרכב נכון לחודש 6/2013 עמד על 36,500 ₪ על-פי מחירון לוי יצחק.

11. בחודש 7/2015 נטל פלוני מבית הצדדים, באופן חד-צדדי, את הרכב שהיה בשימושה של פלונית והילדים, וביום 5.8.2015 הורה לו בית משפט קמא להשיבו.

12. פלוני מיאן לפעול בהתאם להחלטת בית משפט קמא, וביום 21.12.2017 ביקש להורות לפלונית ליטול את הרכב מן המוסך בו הוא נמצא ולהעביר אותו על שמה. באותה הבקשה טען, כי הרכב נגרר בהוראתו למוסך בו תוקן וטופל, וכי לאחר ההחלטה משנת 2015 הוא פנה אל פלונית ומסר לה את מקום הימצאותו של הרכב וכי באפשרותה לקחתו. לחלופין הציע פלוני, כי פלונית תמסור לו את מפתחות הרכב והוא יוכל להביאו אליה, אולם פלונית סירבה לכל הצעותיו. עוד הוסיף וטען, כי בימים שקדמו לבקשה, הבעלים של המוסך פנה אליו והודיע לו, כי אם הרכב לא יילקח מהמוסך הוא ידאג להוציאו באמצעות מלגזה לרחוב.

מנגד טענה פלונית, כי מיום החלטת בית משפט קמא ומזה 3 שנים פלוני מחזיק ברכב ולא נוקט בכל פעולה כדי להשיבו אליה תוך הפרת צווים שיפוטיים.

13. ביום 24.1.2018 קבע בית משפט קמא, כי בקשתו של פלוני לוקה בחוסר תום לב: "ההחלטה ניתנה לפני למעלה מ-3 שנים ומאז, בניגוד להוראות שניתנו בה – לא השיב המבקש את הרכב לידי המבקשת. כעת עותר המבקש, כי הגם מחדלו, תוטל האחריות על פלונית בכל הנוגע לרכב. בזהירות הראויה יש לומר כי בקשה זו לוקה בחוסר תום לב עת הוגשה כאמור, בנסיבות שלעיל".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

על כן הורה בית משפט קמא, כי הרכב יהיה באחריותו של פלוני לרבות תשלום הוצאותיו, וכי הוא יהא רשאי למכור את הרכב, ובמקביל חלקה של פלונית יובא בחשבון בהכרעה שתינתן במסגרת פסק הדין הכולל (תמ"ש 14-06-26084).

14. כמו כן, הצדדים היו בעלים במשותף של רכב מסוג ----- שנת ----- אשר היה ברשות פלוני. שווי הרכב נכון לחודש יולי 2012 עמד על 39,000 ₪ על-פי מחירון לוי יצחק. הרכב נמכר ביוני 2013 תמורת סך של 16,000 ₪, ולטענת פלוני כספי התמורה שימשו לצורכי הבית המשותפים.

חוות-הדעת של מומחה בית המשפט

15. ביום 11.11.2015 מינה בית משפט קמא את רואה-החשבון יוס טוב בילו כמומחה מטעמו (להלן: "המומחה") לצורך שומת מלוא הזכויות והחובות שצברו הצדדים ממועד נישואיהם ועד המועד הקובע.

ביום 15.2.2016 הוגשה חוות-דעת המומחה שנערכה ביום 9.2.2016.

בהחלטה מיום 15.9.2016 הורה בית משפט קמא למומחה, כי יחוה דעתו גם בעניין המוניטין האישי ונכסי הקריירה של שני הצדדים (תמ"ש 14-06-26016), וחוות-הדעת המשלימה הוגשה ביום 9.11.2016.

תשובות המומחה לשאלות ההבהרה מטעם הצדדים הוגשו ביום 1.6.2016, והמומחה נחקר בדיוני ההוכחות שהתקיימו ביום 15.10.2017, וביום 19.10.2017.

16. פלונית היא בעלת תואר ראשון בהוראה ולשון ותואר שני בלקויות למידה. היא עובדת כמורה ל----- בבית הספר התיכון "-----" ב----- החל משנת 2001, וב----- החל משנת 2012.

לאחר סיום טיפולי הפוריות ועם לידת התאומים ביום 00.00.2000, שהתה פלונית בחל"ת במשך שנה לאחר תקופה זו שבה לעבוד בשליש משרה. רק בשנת 2011 החלה פלונית להגדיל בהדרגה את היקף משרתה.

כדי לסבר את האוזן יצוין, כי שכרה הממוצע השנתי של פלונית בשנים 2005-2010 עמד על 22,730 ₪ ברוטו לשנה (1,894 ₪ לחודש). בשנים 2011-2013 השתכרה בממוצע 66,128 ₪ ברוטו לכל שנה (5,510 ₪ ברוטו לחודש), ואילו בשנים 2014-2015 השתכרה בממוצע 96,128 ₪ ברוטו לשנה (8,010 ₪ ברוטו לחודש). שכרה של פלונית בערכי נטו נכון לשנת 2015 עומד על סך של 7,088 ₪ לחודש.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

17. פלוני הוא בעל תואר ראשון בכלכלה ומנהל עסקים מ-----, ובעל תואר בראיית-חשבון מאוניברסיטת -----.

במהלך תקופת הנישואין עבד פלוני משך כ-10 שנים כמנכ"ל חברת "וי" בישראל, חברה ----- העוסקת בשיווק אספקה טכנית (להלן: "וי"), והשתכר כ-55,000 ₪ ברוטו לחודש. עם עזיבתו את "וי" חתם פלוני על הסכם אי-תחרות, בתמורה לפיצויים כספיים.

בסמוך לעזיבתו את "וי", הקים פלוני את חברת פלוני בע"מ (להלן: "פלוני") אשר סיפקה בתחילת הדרך שירותי ייעוץ וניהול.

באמצעות חברה זו עבד פלוני כפרילנסר בחברת "ק' ק'" במיתוג קו מוצרים חדש, בהמשך בחברת "לי" ל"י" יבואני חברת B B בישראל, ובין היתר חבר גם למספר שותפים לטובת קידום פרויקט תמ"א 38.

משחלפה התקופה הקבועה בהסכם אי-התחרות עם חברת "וי", הקים פלוני בשנת 2013 את חברת "ני" ס"י העוסקת ביבוא שיווק והפצה של אספקה טכנית למוסכים ותעשייה בישראל מתוצרת "ני" ט"י הגרמני (להלן: "ני" ס"י").

עם הקמת "ני" ס"י, הפכה "פלוני" מחברה פרטית ל"חברת החזקות/ארנק" אשר מחזיקה ב-75% מהון המניות של "ני" ס"י.

חברת "ני" ס"י מנוהלת על-ידי פלוני המחזיק כאמור ב-75% ממניותיה באמצעות פלוני, ושותף נוסף, ס' ס' (להלן: "ס' ס'"), שמחזיק ב-25% ממניות החברה.

בהתאם לחוות-דעת המומחה, בשנים 2010-2015 שכרו הממוצע של פלוני עמד על כ-10,495 ₪ נטו לחודש, כולל שווי השימוש ברכב.

בחודש 5/2016 הוקמה חברה נוספת: חברת ל' למסחר בע"מ: L TRADE LTD בבעלות משותפת של ל', אימו כבת ה-70 של פלוני, וס' ס' (להלן: "L").

18. המומחה העריך את שווי החברות "פלוני" ו-"ני" ס"י, על-פי שיטת ההערכה DCF, מודל פיננסי של היותן תזרימי מזומנים, אשר באמצעותו אמד את שווי פעילות החברה.

בהתאם לחוות-דעת המומחה מיום 9.2.2016, שוויה המוערך של חברת "ני" ס"י, במועד הקובע, הוא בסך של 583,159 ₪, כאשר חלקה של פלוני בחברה הוא 75%, היינו 437,369 ₪.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

שוויה של חברת "פלוני", במועד הקובע, הוערך בסך של 432,062 ₪ (שווי הכולל את אחזקת חברת "ני ס").

בנקודה זו ציין המומחה, כי אומנם שוויה המוערך של חברת "פלוני" הוא לכאורה על 437,369 ₪ (75% משווי חברת "ני ס"), אולם "מכיוון שמדובר בחברת אחזקות, שעיקר פעילותה החזקת חברות שבבעלותה, שוויה נגזר משווי החברות המוחזקות על ידה בתוספת הונה העצמי. שווי ההון העצמי של החברה לשנת 2013 בקיזוז הלוואת הבעלים לאותה השנה נותן יתרה שלילית של 5,307 ₪. על כן, שוויה של פלוני (הכוללת את "ני ס") נכון לשנת 2013 הנו 432,062 ₪".

19. עוד נקבע, כי לצורך איזון קרנות השתלמות נזילות, על פלוני להעביר למערערת סך של 2,693 ₪; לטובת איזון קרנות הפנסיה על פלוני להעביר למערערת סך של 282,678 ₪ (כאשר בוחרים בחלופה המהוונת) או ליתן פסיקתא על שמה לקרן הפנסיה; לשם איזון חשבון הבנק על פלוני להעביר למערערת סך של 7,025 ₪. כמו כן צוין, כי לצדדים חובות משותפים בסך של 233,345 ₪.

20. בחוות-הדעת המשלימה מיום 9.11.2016, אשר אמורה הייתה להתייחס לסוגיית המוניטין שנעדרה מחוות-הדעת הראשונה, עמד המומחה על פערי השכר בין הצדדים אך גרס, כי אלו "אינם דרמטיים עד כדי פער ממשי וברור של יכולת השתכרות".

אליבא דמומחה, הואיל ועיקר לימודיו של פלוני היו טרם הנישואין ומנגד חלק ניכר מלימודיה של פלונית היו לאחר הנישואין, אין זה המקרה בו נדרש לבצע הערכת שווי מוניטין אישי למי מבני הזוג.

יחד עם זאת בסיום חוות-דעתו הותיר המומחה את הנושא לשיקול דעת בית המשפט, בכותבו: "בפני בית המשפט הנכבד עומדת הזכות לקבוע שיש לאזן את פערי השכר שפורטו בחוות-דעת זו ע"י קביעת סכום חד פעמי לתשלום או בכל דרך שיראה לנכון".

הליכים קודמים בין הצדדים:

21. בשנת 2014 פנו הצדדים להליך גישור שנערך בפני המגשר עו"ד יוסי שוורצברג, אך לא הצליחו לנסח הסכם כולל לכלל המחלוקות שנתגלו ביניהם. הצדדים הסכימו על הסרת החיסיון של הליך הגישור וכן לחקירת המגשר, עו"ד שוורצברג, בפני בית המשפט בדיון שהתקיים ביום 6.6.2017.

22. בהמשך פנו הצדדים להליך גישור נוסף, שנערך בפני המגשרת עו"ד ענבל הראל (להלן: "המגשרת").

במסגרת הגישור, הצדדים ניסחו מסמך מפורט המתיימר ליתן מענה למרבית המחלוקות, אולם ההסכם לא השתכלל לכדי הסכם כולל ומחייב.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

23. פלוני הגיש לעיון בית משפט קמא טיוטה של הסדר הגישור, כאשר בעמוד הראשון מופיעים פרטיהם של הצדדים והסכמתם להסמך את המגשרת להנחות אותם במשא-ומתן שביניהם במטרה להגיע להסכמה בנושאים העומדים על הפרק. בהמשך נכתב, כי המידע הנמסר בהליך הגישור חסוי, והפרת החיסיון תגרור פיצוי כספי מוסכם. כמו כן נכתב, כי על הצדדים להמציא מסמכים מפורטים על מנת שניתן יהיה להכין "תשתית ראשונית של חומר לאקטואר". עוד ובנוסף נכתב, כי הצדדים הסכימו למינוי שמאי לצורך הערכת שווי הדירה.

24. הסעיפים הרלוונטיים ביותר לענייננו העוסקים בחלוקת הרכוש ותשלומי המזונות, הם סעיפים 8 – 11, ומפאת חשיבותם מצאתי להציג את נוסחם המלא:

"8. יתרת החובה בחשבון הבנק המשותף בבנק מזרחי טפחות נכון ליום 31.12.13 (יתרת החובה הצטמצמה מאז) תהא באחריות בלנית של פלוני, כולל יתרת עו"ש ויתרת הלוואה. מחצית מהיתרה תוחזר לפלוני במסגרת איזון המשאבים הכולל בין הצדדים ותילקח בחשבון במסגרת חוות-דעת האקטואר כחוב של פלונית כלפי פלוני. הסדר זה נועד כדי למנוע התמודדות בהליך משפטי מצד הבנק. שני הצדדים שומרים על זכותם להביא דפי חשבון ולהוכיח את טענותיהם בנוגע להברחת כספים מחשבון הבנק המשותף, ולזכאותם להחזר כלשהו מהחשבון. מוסכם על הצדדים כי הסכמתם בסעיף זה תחייב אותם גם בבית המשפט, במידה וחלילה לא יגיעו להסכם גירושין כולל.

9. פלוני ישלם את תשלומי המשכנתא הרובצים על דירת המגורים בסך של 2,400 ₪ בחודש, לכל תקופת הגישור ועד ליום 2.3.15. מחצית מהתשלומים תוחזר לפלוני במסגרת איזון המשאבים הכולל בין הצדדים, בחוות-דעת האקטואר. מוסכם על הצדדים כי הסכמתם בסעיף זה תחייב אותם גם בבית המשפט, במידה וחלילה לא יגיעו להסכם גירושין כולל

10. בתקופת הגישור ועד ליום 2.3.15, פלוני ישלם לפלונית מזונות בהתאם להחלטה למזונות זמניים שניתנה על ידי בית המשפט לענייני משפחה בחיפה, ביום 29.9.14, וזאת החל מחודש 9/14, הן את התשלום השוטף והן את חלקו בהוצאות החינוך והבריאות.

11. פלונית מתחייבת להגיש בקשה ללשכת ההוצאה לפועל מזונות לבטל את כל צווי העיקול הזמניים שהוטלו בתיק, לצורך תהליך גישור בין הצדדים. חוב העבר עד לסוף 8/2014 יוקפא עד לסוף חודש 1/2015. במידה ופלוני לא יעמוד בתשלום השוטף, כי אז פלונית תהיה רשאי לחדש את הליכי הגבייה לאחר הודעה מראש למגשרת".

בתחתית טיוטת הסכם הגישור מופיעות מספר שורות בכתב יד ובנוסח הבא: "ביום חתימת הסכם זה ישלם פלוני לפלונית...סך של 12,000 ₪ עבור מזונות 9/14 + 12/14 ו- 3000 ₪ ע"ח הוצאות חריגות מ-9/14. סה"כ: 15,000 ₪ מזונות חודשיים. 10/14 + 11/14 שולמו. פלונית לא תפרע את השיק ותאפשר לפלוני להחליף את השיק תוך 7 ימים

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 בהעברה בנקאית. במידה ופלוני לא יבצע העברה בנקאית תוך 7 ימים, כי אז פלונית תהא
2 רשאית לפרוע את השיק. פלונית מתחייבת לפעול לביטול ההליכים בהוצל"פ והקפאת
3 ההליך תוך 5 ימים מהיום, ולוודא ביטל העיקולים אצל צדדי ג".

4
5 25. יצוין, כי בעמוד האחרון של הסדר הגישור, במקום המיועד לחתימת הצדדים, מופיעות רק
6 החתימות של פלוני ושל המגשרת, אך לא מופיעה חתימתה של פלונית.
7 מנגד, בתחתית כלל העמודים (כולל העמוד האחרון בו מופיעות החתימות של פלוני ושל
8 המגשרת) מופיעות חתימות הנחזות להיות חתימותיהם של הצדדים: חתימה הדומה
9 בצורתה לחתימתו של פלוני, כפי שזו מופיעה בסוף הסכם הגישור, וחתימת שמה של
10 פלונית.

11 פסק דינו של בית משפט קמא:

12
13
14 26. פסק דינו של בית משפט קמא ארוך ומנומק, ואלו הן קביעותיו העיקריות:

15
16 א. הואיל והצדדים לא ערכו הסכם ממון, יש לאזן את כלל משאבי הצדדים בחלקים
17 שווים.

18
19 ב. המועד הקובע לאיזון הינו חודש 9/2013 – המועד בו עזב פלוני את דירת המגורים
20 המשותפת.

21
22 ג. יש לאמץ באופן מלא את חוות-דעת המומחה והחשובים שנערכו במסגרתה:

23
24 ג.1. ככלל, קבע בית משפט קמא, כי במסגרת הערכת שווי חברה, אין תפקידו של
25 המומחה לערוך חקירה של כל הוצאות החברה, ככל שלא עולה מן הכרטסות והדו"חות
26 חריגה מהותית. לפיכך נקבע, כי צדק המומחה עת התבסס על הנתונים הקיימים, אשר
27 הועברו לו על-ידי ת' ר' רואה החשבון של החברה (להלן: "רואה החשבון"). משכך,
28 קבע בית משפט קמא, בעניין השתתף ההוצאות הפרטיות של פלוני על החברה, כי הוא
29 מקבל את ההערכה והחשוב שביצע המומחה.

30
31 ג.2. עוד קבע בית משפט קמא, כי שכרו של פלוני אינו מעלה או מוריד לעניין שווי
32 החברות שבשליטתו. אליבא דקביעת בית משפט קמא, אין לקבל את טענותיה של
33 פלונית, אשר מצד אחד טענה, כי פלוני משך שכר נמוך מהחברה באופן שאינו תואם
34 את יכולתו, ומצד שני טענה, כי הוא משך שכר גבוה כך שהוא מפחית את שווי החברה.
35 מכל מקום, בית משפט קמא הדגיש, כי המומחה לא סבר, כי שכרו של פלוני אינו סביר
36 יחסית לפועלו בחברה ולמצבה של החברה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ג. עוד ובנוסף קבע בית משפט קמא, כי לא נפל כל פגם בקביעת המומחה לפיה אין להכליל את חובות הלקוחות לחברה וכן את שווי המלאי שנמצא ברשותה בהערכת השווי של חברת "ני ס", לאור עקרונות שיטת ההיוון התזרימי - DCF.

ג. בית משפט קמא קבע, כי יש לקבל את קביעות המומחה בדבר שיעור הרווח התפעולי והגידול המתמיד בהוצאות החברה המקביל לשיעור ההכנסות, ולדחות את טענתה של פלונית, לפיה בשנים הסמוכות להקמת החברה ההוצאות גבוהות יותר ולאחר מכן הן פוחתות באופן הדרגתי. משכך, נקבע, היחס הפיננסי הממוצע של הרווח הגולמי על כ-41%, וממוצע הרווח התפעולי ביחס להכנסות על שיעור של 3.8%.

ג. עוד נקבע, כי יש לאמץ את שיעור ההיוון אותו קבע המומחה על-פי נוסחת תחשיב הריבית להיוון (WACC), בגובה 13.5%, תוך דחיית טענותיהם הנגדיות של שני הצדדים לשיעור גבוה או נמוך יותר.

ג. בית משפט קמא אימץ את הערכת המומחה ביחס לגידול המחזור העסקי של חברת "ני ס" בשנים הבאות, היינו, אחוז הצמיחה בהכנסות עתיד לעמוד על שיעור קבוע של 18% בכל שנה לחמש השנים הבאות, ולאחר מכן עתיד לרדת ל-4% בלבד מדי שנה. קביעה זו התבססה על נתוני המחזור העסקי לשנים 2013-2014, ובהתחשב בכך שהחברה מצויה בשלבי צמיחה ראשוניים.

ג. טענותיו של פלוני לפיהן תחילת הפעילות של "ני ס" מבוססת ברובה על הון זר המורכב מהלוואות שנלקחו ממשפחתו ומשותפיו לעסקים, נדחו על-ידי בית משפט קמא, הן מאחר שלא הוצגו אישורים המעידים על התחייבויות ישירות של החברה כלפי צדדים שלישיים שאינם גופים פיננסיים, והן נוכח שיטת הערכת השווי, אשר אינה לוקחת בחשבון את ההון העצמי.

ג. עוד ובנוסף נקבע, כי שווי חברת "פלוני" נגזר מהיותה "חברת אחזקות" המחזיקה ב-75% ממניות חברת "ני ס", תוך דחיית טיעוני שני הצדדים לשווי גבוה או נמוך יותר: דחיית טיעוניו של פלוני לשווי נמוך יותר, שכן אף אם לא ניתן למכור כיום את "פלוני" אין הדבר מעיד כי היא נעדרת כל שווי, ודחיית טיעוניה של פלונית לשווי גבוה יותר, מכיוון שלדעת בית משפט קמא אין במשכורתו הגבוהה של פלוני כשכיר עובר להקמת החברה כדי להעלות את שווייה. בית משפט קמא אף לא מצא, כי יש בהקמת חברת L כדי להשפיע על השווי של "ני ס". משכך, אימץ בית משפט קמא את הערכות השווי של המומחה, כפי שאלו מפורטות בפסקה 18 לפסק-דין זה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ד. בית משפט קמא אימץ את ממצאי המומחה לעניין הזכויות הסוציאליות של הצדדים, מענק היובל ופדיון ימי מחלה, תוך שהמומחה הסתמך על מסמכים שקיבל מהצדדים, ומבלי שהונח בפני המומחה דו"ח מסלקה פנסיונית עדכני.

ה. בית משפט קמא אימץ גם את קביעות המומחה ביחס לנכסי קריירה של הצדדים ומוניטין אישי של פלוני.

בית משפט קמא ציין, כי אומנם קיימים פערי השתכרות משמעותיים בין הצדדים, אולם לשיטתו פסיקת המזונות הזמניים צמצמה את הפער, והשיגה את הצורך בסיוע ואיזון בתקופה שלאחר הגירושין (במהלך למעלה מ-3 שנים לאחר הפירוד נשא פלוני במזונות הילדים בסך של כ-6,000 ₪, אשר שולמו לפלונית).

לשיטת בית משפט קמא המקרה דנן אינו מצדיק פסיקה לא שוויונית והשתת תשלומי איזון נוספים בגין פערי השתכרות, משלא מתקיים החריג הקבוע בסעיף 8(2) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973 (להלן: "**חוק יחסי ממון**"), ומשום שלאחר פרידת הצדדים פלונית הגדילה את אחוזי משרתה והשתכרותה בפועל.

עוד נקבע, כי המוניטין נלקח בחשבון במסגרת הערכת שווי חברת "פלוני", ועל כן אין מקום לפסוק לפלונית פיצוי נוסף בגין המוניטין של פלוני כנכס קריירה ובנפרד משווה של החברה שבבעלותו.

ו. עוד ובנוסף דחה בית משפט קמא טענות כספיות נוספות של הצדדים:

ז.1. בכל הנוגע לטענת פלוני להשבת מחצית סך של 15,412 ₪, אשר הופקדו בטעות בחשבון הבנק המשותף של הצדדים במקום בחברת "ני ס" נקבע, כי יש להניח שהצדדים עשו שימוש שוטף בכספים שהופקדו בחשבון המשותף לצורכי מחיה, ולא עלה בידי פלוני להוכיח אחרת.

כמו כן נקבע, שפלוני לא הוכיח, כי הפקיד סכום שווה ערך ב"ני ס" במקום הסכום שהופקד לכאורה בטעות בחשבון המשותף או כי החברה תבעה את השבת הסכום.

ז.2. בכל הנוגע לטענתה של פלונית, לפיה פלוני מחזיק חשבון בנק בשוויץ נקבע, כי לא הוצגה בדל ראיה להוכחת טענה זו, ואף הודגש, כי פלוני אף לא נחקר בנוגע לסוגיה זו. במקביל נקבע, כי ככל שיוכח לאחר מתן פסק הדין שבמהלך חיי הנישואין נצברו על שמו של פלוני זכויות בחשבון בנק בחו"ל, תהא פלונית זכאית למחצית מאותן הזכויות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

3. נדחתה טענתה של פלונית להשבת מחצית סכום הלוואת המשכנתא על סך של 195,000 ₪ אותה נטלו הצדדים במשותף, כאשר מרביתה הושקעה בסופו של דבר בחברת "ני ס" כהלוואת בעלים.

נקבע, כי על אף שלכאורה ההלוואה נלקחה על-ידי הצדדים במשותף, מועד פירעונה חל לאחר פירוד הצדדים, ופלוני הוא שנשא באופן בלני בתשלום ההחזרים.

בהתאמה נקבע, כי מאחר שההלוואה ניתנה לחברה שפלוני הוא הבעלים שלה, כאשר החברה חבה כלפיו בהחזר הסכומים שהושקעו בה, אין מקום לחייב את פלונית לשאת בתשלומי פירעון ההלוואה. זאת בייחוד כאשר מתלוש המשכורת של פלוני עלה, כי הוא מקבל סך של כ-1,500 ₪ מדי חודש מהחברה כהחזר הלוואה.

עם זאת ובמובחן מחלק-הארי של הלוואת המשכנתא, אשר שימשה בפועל למימון "ני ס", נקבע, כי סך של 700 ₪ לחודש מכספי ההלוואה אכן שימש למימון דירת הצדדים, ועל כן ככל שפלוני נשא לבדו בהחזר סכום זה לאחר פירוד הצדדים, על פלונית לשפוטו במחצית מהסכום על דרך קיזוז חלקה בתמורת מכירת הדירה.

4. דחיית טענתו של פלוני לקבל החזר בגין תשלום מחצית שכר טרחת ד"ר רות לירן ותשלום מחצית שכר טרחת המגשר, עו"ד שוורצברג, הואיל ולא הוצגו אסמכתאות שיוכיחו, כי פלוני נשא בלנית באותם תשלומים.

5. דחיית טענתה של פלונית לפטור אותה מתשלום שכר רו"ח של "פלוני " ו"ני ס" שהושת עליה בעקבות דרישתה להמצאת מסמכים חשבונאיים הנוגעים לאותן החברות, משום שאין המדובר בעבודתו השוטפת של רואה החשבון עבור החברות ולמען, אלא בדוחות ומסמכים שנערכו לצורך המצאתם למערערת.

6. דחיית טענתו של פלוני להשבת מספר הלוואות שלשיטתו ניתנו לצדדים במהלך החיים המשותפים על-ידי הוריו/אמו (130,000 ₪ לרכישת הדירה, 50,000 ₪ לצורך רכישת הדירה להשקעה ב- ---- ו-32,250 ₪ שהועברו לצרכים שונים). לדידו של בית משפט קמא יש לדחות טענה זו גם בשל העובדה, כי הצדדים השלישיים - הוריו של פלוני, לא הגישו תביעות כנגד הצדדים, והם אינם בעלי דין בהליך שנערך בפני בית משפט קמא- האב המנוח באמצעות עיזבונו, והאם, אשר בחרה לא להעיד בבית המשפט ולא לקחת חלק בהליך זה.

עוד ציין בית משפט קמא את ההלכה לפיה משהועברו כספים מהורה לבנו, קמה חזקה הניתנת לסתירה, על פיה ההעברה נעשתה מתוך כוונה לתת מתנה, והנטל לסתור הוא על מי שטוען, כי אין זו מתנה. הואיל ופלוני לא הציג כל ראיה או אסמכתא רלוונטית, לא עלה בידו להוכיח, כי הכספים אכן ניתנו כהלוואה ולא כמתנה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

- 1
2 ז.7. מנגד, בית משפט קמא הכיר בזכאות פלוני להחזר מחצית מן החובות המשותפים
3 שרבעו על החשבון המשותף ונפרעו על-ידו באופן בלתי החל מהמועד הקובע (9/2013)
4 ואילך, בהתבסס על הסכמות הצדדים בהסדר הגישור שנערך בפני המגשרת. משכך
5 נקבע, כי מחצית מיתרת החובה בחשבון המשותף במועד הקובע תילקח בחשבון לטובת
6 פלוני במסגרת איזון המשאבים בין הצדדים.
7
8 ז. בית משפט קמא הורה על פירוק השיתוף בדירה וחלוקת תמורתה, בחלקים שווים בין
9 הצדדים לאחר ניכוי הוצאות ויתרת הלוואת המשכנתא ששולמה עבור מימון הדירה.
10
11 ח. עוד הורה בית משפט קמא על חלוקה בעין של תכולת הדירה והמיטלטלין, למעט אלה
12 השייכים לילדים.
13
14 בית משפט קמא קבע, כי במועד הפירוק תערוך פלונית שתי רשימות המחלקות
15 לחלקים שווים את כלל המיטלטלין המצויים בדירה, למעט המיטלטלין של ילדי
16 הצדדים שיוותרו בבעלות פלונית לשימוש הילדים, ופלוני יבחר את הרשימה המועדפת
17 עליו.
18 בקשת פלוני להורות על חלוקת המיטלטלין על-פי ערכם ובהתאם לדו"ח סוקר משנת
19 2010, נדחתה.
20
21 ט. בית משפט קמא פסק דמי שימוש ראויים לטובת פלוני החל מינואר 2018 (המועד ממנו
22 בוטל צו ההגנה) ועד לפירוק השיתוף בפועל.
23
24 י. עוד הורה בית משפט קמא על פירוק השיתוף ברכב ופיצוי פלונית במחצית שווי הרכב
25 נכון לחודש 7/2015 – המועד בו פלוני נטל את הרכב מפלונית על דרך גרירתו מחצר
26 בית הצדדים, במסגרת איזון המשאבים הכולל.
27
28 יא. סיכומו של דבר, בית משפט קמא מצא להורות על איזון המשאבים בהתאם לחוות-
29 דעתו של המומחה, וביחס לשווי החברות והאיזון הרכושי.
30
31 בכל הנוגע לאופן ביצוע האיזון הורה בית משפט קמא על עריכתו על בסיס ערך נוכחי
32 (באופן מידתי). בגדרי האמור הורה בית משפט קמא על ביצוע איזון המשאבים
33 מהתמורה שתתקבל בגין מכירת דירת הצדדים.
34
35 יב. בכל הנוגע לתביעת המשמורת על הקטין ג', קבע בית משפט קמא, כי יש להותיר את
36 תמ"ש 25901-06-14 בעניינו פתוח, ולהפנות את הצדדים ליחידת הסיוע לצורך חידוש
37 ושיקום מערכת היחסים בין ג' לאביו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1
2 יג. לעניין תביעת המזונות, העריך בית משפט קמא את פוטנציאל השתכרות הצדדים
3 בשיעור הגבוה משכרם בפועל – כך העמיד את פוטנציאל השתכרותו של פלוני על
4 19,000 ₪ בהיות בעל כישורים רבים וכן ניסיון רב בתחומי עבודתו, והוא מחזיק
5 בחברת "נ' ס" באמצעות חברת פלוני. עוד צוין, כי ממועד הפירוד חברת "נ' ס" "
6 התפתחה ופלוני פועל להשיא שוויה ורווחיה.

7
8 באופן דומה העמיד בית משפט קמא את פוטנציאל השתכרותה של פלונית על סך של
9 9,500 ₪ בחודש, נוכח ניסיונה הרב בתחום ההוראה, והגעת נ' וז' לגיל בגרות דבר
10 המאפשר לה להגדיל את היקף משרתה.

11
12 יד. בכל הנוגע לצרכי הילדים ציין בית משפט קמא, כי בבואו לקבוע מזונותיהם יש
13 להתבסס ככלל על ראיות, אולם הערכאה הדיונית רשאית להעריך את צרכיהם גם על
14 דרך האומדנה.

15
16 נקבע, כי לא עלה בידי פלונית להוכיח את סכומי המזונות הגבוהים להם טענה, וכי סך
17 של 2,000 ₪ לחודש שנקבע בהחלטה למזונות זמניים מהווה סכום הולם לסיפוק צורכי
18 הילדים, אף בהתחשב במצבם הכלכלי של הצדדים לאחר הפירוד.
19 עוד נקבע, כי יש להוסיף לסכום זה דמי מדור והחזקתו, המוערכים בסך של 1,000 ₪
20 לחודש.

21
22 בית משפט קמא ציין, כי הקטין ג' מתגורר כיום עם פלונית בדירה. מאחר וממועד
23 הפירוד ועד לחודש 12/2017 לא חויבה פלונית בתשלום דמי שימוש לפלוני, אין לחייבו
24 בתשלום מדור הקטין, ג', ביחס לאותה תקופה. אולם החל מחודש 1/2018, עם חיוב
25 פלונית לשאת בתשלום דמי שימוש לטובת פלוני, עליו לשאת במדור הקטין.

26
27 טו. לעניין מזונות הקטין, ג', אשר הועמדו ביחד עם דמי המדור על 3,000 ₪ נקבע, כי מאחר
28 שלא מתקיימים הסדרי שהות סדירים, על כל אחד מן הצדדים לשאת בצרכי הקטין
29 בהתאם ליחס ההכנסות ביניהם, על פלוני לשאת ב- 67% מצרכי הקטין, ועל פלונית
30 לשאת ב- 33% מצרכי הקטין.

31
32 טז. בית משפט קמא דחה את עתירת פלוני לביטול חיובו במזונות של ג' או הפחתתם בשל
33 סרבנות קשר. נקבע, כי ביטול מזונות לבן מרדן הינו צעד חריג וקיצוני, אשר עלול לפגוע
34 בחידוש הקשר עם פלוני ובטובת הקטין.

35
36 יז. לעניין הבת נ' (בגירה) המסרבת לקיים כל קשר עם פלוני במשך תקופה ארוכה, קבע
37 בית משפט קמא, כי יש לבטל חיוב פלוני במזונותיה החל ממועד הגעתה לבגרות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

יח. במחלוקת הנוגעת למועד בו עבר הבן ז' למשמורת מלאה של פלוני נפסק, כי הבן ז' עבר לפלוני בחודש ספטמבר 2017. בהתאמה הורה בית משפט קמא על ביטול חיוב פלוני בתשלום דמי המזונות עבור ז' החל מאותו מועד.

עוד נקבע, כי אין לחייב את פלונית בנשיאה בתשלום דמי המזונות עבור הבן ז', נוכח המועד בו הגיש פלוני תביעת מזונות (בחודש 3/2018), עם הגיעו של ז' לבגרות וסמוך לסיום לימודיו בבית ספר תיכון.

יט. בית משפט קמא לא מצא, כי דמי המזונות הזמניים שהושתו על פלוני נפסקו ביתר ובמנותק מנסיבות חייהם של הצדדים, ועל כן לא הורה על השבה. נקבע, כי מזונות הקטינים נאכלו על ידם ושימשו לסיפוק צרכיהם בזמן אמת, וכספי דמי המזונות ששולמו למערערת אף נלקחו בחשבון במסגרת איזון המשאבים נוכח פערי כושר ההשתכרות של הצדדים ונכסי הקרירה שלהם.

כ. במובחן מן האמור לעיל, מצא בית משפט קמא לשנות מן הקביעה שהתקבלה בהחלטה למזונות זמניים מיום 29.9.2017 לפיה מועד תחילת החיוב במזונות יחל ממועד הגשת התביעה למזונות מחודש 6/2014, ולהקדימו בארבעה חודשים למועד הבקשה ליישוב סכסוך שהוגשה בחודש 2/2014.

כא. בית משפט קמא דחה תביעת פלונית לחיוב פלוני במזונות אישה לתקופה שממועד הפירוד בחודש 9/2013 ועד לגירושי הצדדים ביום 30.6.2015 משום שפלונית עבדה והשתכרה לפרנסתה, והיא התגוררה עם הילדים בדירה המשותפת מבלי לשאת בדמי שימוש.

כב. כמו כן דחה בית משפט קמא את תביעות הצדדים ההדדיות לחיוב בהוצאות משפט, זאת לאור נסיבותיה המורכבות של המשפחה, תרומתם של שני הצדדים לסכסוך בו מעורבים גם ילדיהם ותוצאות פסק הדין.

טענות הצדדים בערעור :

27. טענות פלונית :

פלונית מלינה על קביעות בית משפט קמא, בעיקר ביחס לתובענה הרכושית.

א. לטענתה של פלונית יש להורות על פסילת חוות-דעת המומחה, מחמת שפלוניות רבות השזורות לאורכה ולרוחבה של חוות-הדעת.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1
2 א.1 המומחה הסתמך "באופן עיוור" על נתוני רואה החשבון שהוכח, כי הינו שותפו
3 העסקי וחברו של פלוני, ולא ערך בדיקה עצמאית מטעמו.

4
5 א.2. בהערכת שווי חברת "נ" ס"י" התעלם המומחה מחוב הלקוחות והמלאי ולא לקח
6 אותם בחשבון, באופן היוצר עיוות בחישוב שווי החברה כלפי מטה.

7
8 א.3. המומחה אינו מכיר את ההלכות בעניין מוניטין אישי, ומשכך חיווה דעתו, כי אין
9 מקום לפסוק פיצוי בגין פערי ההשתכרות בין הצדדים. בגדרי האמור נטען, כי המומחה
10 אינו מכיר את הפסיקה המבחינה בין סעיף 5 לסעיף 8 לחוק יחסי ממון ואת תיקון
11 מספר 4 לחוק זה.

12
13 א.4. חוות-הדעת יוצאת מנקודת הנחה שגויה, לפיה הרווח התפעולי של העסק (רווח
14 לפני הוצאות מימון ומיסים) הוא בשיעור של 3.8% בלבד מהמחזור העסקי, אולם
15 משמעות הדבר היא שהרווח השנתי לאחר מיסים של החברה שואף לאפס, בכל גודל
16 של מחזור עסקי.

17
18 לדידה של פלונית, שיעור הרווח התפעולי הסביר לפני מס וריבית נע בטווח שבין 12%
19 ל- 15%, בשל הצפי לגידול במחזורי המכירות מצד אחד, והקטנת שיעור ההוצאות
20 הקבועות מצד שני.
21 בנוסף, המומחה הניח, כי שיעור ההוצאות מקביל לגידול בהכנסות, בהתבסס על
22 השערות ולא על נתוני אמת.

23
24 א.5. המומחה הודה, כי הרקע התעסוקתי של פלוני (ושותפו ס' ס') מפחית באופן
25 משמעותי את שיעור הסיכון ומגדיל את סיכויי חדירת החברה לשוק, אך למרות זאת
26 קבע ללא כל סיבה, כי יש להעמיד את ריבית ההיוון על 13.5%, ובכך פגם בשווי החברה.

27
28 א.6. המומחה לא דרש מפלוני דו"ח מפורט מהמסלקה הפנסיונית, המפרט את כל
29 הקופות לחיסכון פנסיוני המצויות בבעלותו.

30
31 ב. טוענת פלונית, כי בית משפט קמא התעלם מכך שפלוני בהיותו בעל השליטה בחברה,
32 קובע את שכרו הפורמאלי לטובת רשויות המס וההליכים המשפטיים ומעמידו על הרף
33 הנמוך, הואיל ובאפשרותו להשתמש במקורות ממוניים נרחבים יותר במסווה של
34 הוצאות החברה. זאת ועוד, היה על בית משפט קמא לקחת בחשבון גם את המשכורת
35 שמקבל פלוני מחברת "פלוני" וגם את השכר אותו הוא מקבל מחברת "נ" ס"י" ולשום
36 אותם יחדיו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ג. עוד טוענת פלונית, כי שגה בית משפט קמא עת לא שם לב לכך שפלוני רוקן את חברת "נ" ס"י" מתוכן באמצעות חברה מקבילה שהוקמה לכאורה בשנת 2016 הרשומה על שם אימו של פלוני - L. הערכת שווי החברה צופה את רווחיה העתידיים, וכאשר אדם פותח חברה מקבילה – החברה הנעברת, בעלת תחום פעילות זהה במטרה להעביר אליה את הרווחים הנצפים, ברי, כי הוא חפץ להקטין את שווי החברה המעבירה.

ד. עוד ובנוסף נטען, כי בכל הנוגע להלוואת הבעלים שהיא כסף משותף אותו השקיעו הצדדים בחברה והוא מוחזר ללא חבות במס, חייב פלוני להחזיר למערערת מחצית מכל התשלומים שקיבל ועוד יקבל כ"החזר ריבית" ואף את הקרן והכל בתוספת ריבית והצמדה כדין. כמו כן, הודה פלוני ב"הלוואת בעלים" משותפת בסך 90,000 ₪ שנלקחה מקרן ההשתלמות שלו בתקופת השיתוף.

ה. נטען, כי בשל הפערים הכלכליים בין הצדדים היה על בית משפט קמא להורות שכלל התכולה הנותרת בדירה תיוותר לשימוש הילדים הגרים בדירה ובהתאמה בידי פלונית.

ו. עוד נטען, כי היה על בית משפט קמא להפעיל את שיקול דעתו בהתאם לסעיף 8 לחוק בית המשפט לענייני משפחה ולהצהיר, כי איזון שווי הזכויות לא יבוצע באופן שוויוני, אלא לפי יחס אחר שיהלום את פערי ההשתכרות בין הצדדים ואת המסה הרכושית הקריטית שנצברה לטובת פלוני.

ז. טוענת פלונית, כי היה על בית משפט קמא להורות לפלוני להחזיר למערערת מחצית משווי הרכב במועד בו היא נלקחה על-ידו בתוספת ריבית והצמדה כדין, וכן לאזן שווי המכונת השנייה, אשר הייתה בשימוש של פלוני, ואשר אינה מאוזכרת בפסק דינו של בית משפט קמא.

ח. לטענת פלונית, טעה בית משפט קמא, עת חייב אותה בתשלום בגין יתרת החוב בחשבון הבנק בהתבסס על הסכם גישור שכלל לא השתכלל, תוך התעלמות מהעובדה, כי פלוני עשה שימוש בלני בחשבון. בהקשר האמור, נטען עוד, כי שגה בית משפט קמא שעה שיצר הפרדה בין תשלומי המשכנתא וחייב את פלונית ביחס לחלק מהם.

ט. עוד נטען כנגד חיובה של פלונית בתשלום שכר הטרחה לרואה החשבון של "פלוני" ו"ני" ס"י" עבור המצאת מסמכי החברה החשבונאיים, מכיוון שלטענתה של פלונית, מסמכים אלו היו מצויים בשליטת פלוני, והלה נמנע מלהגישם במכוון תוך הפרת צווים שיפוטיים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

י. לטענת פלונית, שגה בית משפט קמא משדחה את גרסתה בדבר חשבון הבנק בשוויץ המצוי בבעלות פלוני, לאור העובדה, כי פלוני סירב להעיד את אימו שמחזיקה בחשבון בנק בשוויץ או שהיא בעלים במשותף בחשבון ביחד עמו, ובשל המגבלה הטריטוריאלית של מתן צווים לגורמים המצויים בחוץ לארץ.

יא. עוד נטען, כי טעה בית משפט קמא שעה שפסק דמי שימוש ראויים לטובת פלוני, משהוכח, כי המניעה למגורים משותפים מקורה בפלוני ובהתאם לרצונו המלא. כמו כן ההלכה קובעת, כי כאשר בעל דין מורחק בשל התנהגותו אין הוא זכאי לדמי שכירות ראויים.

יב. עוד ובנוסף נטען, כי שגה בית משפט קמא שעה שלא הפעיל את שיקול דעתו הנרחב בהתאם לסעיף 8 לחוק יחסי ממון, בנוגע לדירת המגורים.

יג. לבסוף נטען, כי שגה בית משפט קמא עת לא השית על פלוני הוצאות משפט לדוגמא בשל התנהלותו החמורה לאורך כל ההליך השיפוטי.

28. טענות פלוני:

פלוני דוחה את כל הטענות אותן העלתה פלונית, ומלין על קביעות בית משפט קמא בעיקר ביחס למזונות קטינים, משמורת ואיזון המשאבים בין הצדדים. וביתר פירוט:

א. לטענת פלוני, שגה בית משפט קמא משקיבל עמדת המומחה בדבר הערכת שווי החברה בהתאם לשיטת ה-DCF ולא לפי שיטת השווי הנכסי, לאור עדות המומחה לפיה שווי החברה בהתאם לשיטה האחרונה עומד על כ-14,000 ₪. כמו כן, לטענת פלוני שגה המומחה בכך שהפחית רק את החובות לבנקים ולא הפחית גם את החובות שנוצרו מהלוואות שנלקחו מצדדים שלישיים.

ב. עוד נטען, כי אחוז ההיוון אותו קבע המומחה היה ברף נמוך השמור לעסקים ותיקים בעלי יציבות גבוהה, בשונה מהחברות החדשות "פלוני" ו"ני" ס", ועל כן היה מקום להעמידו על שיעור גבוה יותר.

ג. עוד ובנוסף נטען, כי טעה בית משפט קמא עת לא חייב את פלונית להחזיר את שווי ההמחאה שהופקדה בטעות בחשבון המשותף על-ידי לקוח חברת "ני" ס", ובהתעלם מכך שפלוני נדרש להעביר סכום שווה ערך לחשבון החברה.

ד. טוען פלוני, כי פלונית גורמת באופן אקטיבי וממושך לניכור חריף בין ילדיו לבינו, ומסכלת את קיום המפגשים ביניהם. בנוסף וכאמור, עיקר טענותיו מופנות כנגד גובה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 החיוב במזונות שהושת עליו, וכנגד הקביעה, כי פוטנציאל השתכרותו גבוה משכרו
2 בפועל. בהקשר זה נטען, כי:

3
4 ד.1. פלוני אינו חייב במזונות ילדיו שהם "ילדים מורדים", ויש להעניק לו פטור
5 מתשלומם.

6
7 ד.2. בית משפט קמא חייבו בתשלום מזונות זמניים ותשלומים נוספים שצירופם עולה
8 על 100% מהכנסתו המגולמת בתלוש השכר. על כן טוען פלוני, כי הוא זכאי להשבת
9 סכומי היתר אותם שילם משך 5 שנים, וכי יש לקזזם מחלקה של פלונית באיזון
10 המשאבים.

11
12 ד.3. לעניין מזונות ילדים טוען פלוני, כי בשעת קביעת המזונות הזמניים טרם נקבעו
13 ממצאים בדבר הכנסות הצדדים, אלא שמרגע ש"האקטואר החוקר" (כך מכונה
14 המומחה על-ידי פלוני) הפריך את טענותיה של פלונית והעמיד את הכנסותיו של פלוני
15 על 10,495 ₪ בחודש, היה מקום להפחית משיעור המזונות. "האקטואר החוקר" אף
16 אישר, כי אין ביכולתו של פלוני להגדיל את הכנסתו ואם היה עושה כן, היה מדרדר
17 את החברה ומביא לקריסתה.

18
19 ד.4. לטענתו של פלוני, הערכת פוטנציאל השתכרותו והעמדתו על 19,000 ₪ ללא כל
20 אסמכתא, הייתה לא סבירה, מנוגדת לממצאי המומחה, ולעקרונות שנקבעו ב-בע"מ
21 919/15 פלוני נ' פלונית (19.07.2017) (להלן: "הלכת בע"מ 919/15").

22
23 ד.5. עוד נטען, כי שגה בית משפט קמא משהקדים את מועד תחילת החיוב במזונות ב-
24 4 חודשים, וקבע כי זה יחול ממועד פתיחת התובענה ליישוב סכסוך, ולא ממועד הגשת
25 התביעה. זאת משום שבחודשים אלו שילם פלוני לפלונית את הוצאות הבית והוצאות
26 נלוות, כמחווה של רצון טוב ומתוך רצון לקדם את המשא ומתן שהתנהל בין הצדדים.

27
28 ד.6. שגה בית משפט קמא בקביעת גובה צרכי הילדים ובגזירת גובה מזונותיהם
29 מצרכים אלה. צרכי הילדים, כך לטענת פלוני, הוערכו ביתר מבלי שהוצגו ראיות
30 מתאימות, והוא חויב לשאת בכפל תשלומים: עלות המדור שוקללה בפעם הראשונה
31 במסגרת דמי המזונות, ופעם נוספת כאשר בית משפט קמא לא חייב את פלונית בדמי
32 שימוש בדירה במשך כ-6 שנים (מחודש 9/2013 ועד לחודש 1/2018), בטענה שהדבר
33 שימש עבור מדור הילדים.

34
35 בגדרי האמור, הלן פלוני גם על קביעת בית משפט קמא, לפיה פלונית תישא בדמי
36 שימוש בדירה המשותפת רק מיום 1.1.2018, ולא החל ממועד עזיבתו.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ד.7. אי-חיוב פלונית מלשלם את מזונות הבן, ז', אשר עבר להתגורר עם פלוני, עוד בחודש ספטמבר 2017, עולה כדי אפליה מגדרית ופוגענית המנוגדת להלכת בע"מ 919/15. לא היה מקום להשוות, כך אליבא דפלוני, בין פטור פלוני ממזונות הבת נ' לבין פטור פלונית ממזונות הבן ז', שעה שפלוני נשא במזונות נ' עד לגיל בגרות (18), ועד אשר היא החלה להתנכר אליו. בנוסף עתר פלוני לחיוב פלונית בתשלום דמי החוג ללימודי השפה הגרמנית של ז'.

ה. לטענת פלוני, שגה בית משפט קמא עת לא חייב את פלונית להשתתף במלוא ההחזר בגין המשכנתאות בסך 2,400 ₪. חלף זאת, חייב בית משפט קמא את פלונית רק במחצית מסך של 700 ₪, בניגוד לכתוב בהסכם הגישור שנערך אצל המגשרת, ובניגוד לראיות שהוצגו בפני הערכאה הדיונית. כמו כן, טען פלוני, כי בית משפט קמא העריך בצורה לא נכונה את סכום ההחזר החודשי של המשכנתא שעל פלונית לשלם.

ו. טוען פלוני, כי טעה בית משפט קמא עת קבע שפלוני יקבל את מחצית תכולת המיטלטלין בדירה בהתאם לשוויה היום, מבלי לפסוק לו פיצוי עבור ירידת הערך מהמועד בו עזב את הדירה בהתאם לדו"ח השמאי מטעם פלוני, זאת על אף שפלונית עשתה במשך 6 שנים שימוש בלני בתכולת הבית.

ז. עוד טוען פלוני, כי שגה בית משפט קמא עת במובחן מקביעתו בעניין המיטלטלין חייב אותו לשלם לפלונית את חלקה ברכב בהתאם לשוויו במועד בו נלקח הרכב מפלונית, ולא בהתאם לשוויו כיום, וזאת על אף שפלונית החזיקה בידה את המפתח היחיד של הרכב וסירבה להעבירו לפלוני, ובכך מנעה ממנו את האפשרות למכור את הרכב.

ח. עוד ובנוסף טוען פלוני, כי שגה בית משפט קמא משחייב את פלונית לכסות רק מחצית מיתרת חשבון העו"ש, להבדיל ממחצית יתרת החובות שרצו על החשבון המשותף.

ט. לבסוף טוען פלוני, כי טעה בית משפט קמא עת לא חייב את פלונית להחזיר לו מחצית מן התשלום שנשא בשמה למגשר עו"ד שוורצברג, על אף שהיא התחייבה בכתב בפני באי-כוח הצדדים ובפני המגשר, לשפותו בסכומים ששולמו עבור חלקה.

דיון והכרעה:

29. לאחר שנתתי דעתי לכתבי הטענות של הצדדים, ופרוטוקולי הדיונים שהתנהלו בבית-משפט קמא, וכן לראיות שהובאו מטעם שני הצדדים, לרבות חוות-דעתו של מומחה בית-המשפט, תשובותיו לשאלות ההבהרה, עדותו בפני בית-משפט קמא, וכן עדויות הניס שמתעם הצדדים, לאחר שעיינתי בפסק-דינו של בית-משפט קמא, בערעוריהם של שני הצדדים, כמו גם בעיקרי הטיעון ובתיקי המוצגים, לרבות טיעוניהם בעל-פה של באי-כוח

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 הצדדים בדיון שהתקיים בפנינו ביום 18.11.2019, אציע לעמיתותיי לקבל את ערעורה של
2 פלונית חלקית, ולדחות את ערעורו של פלוני.

3
4 30. הליך הערעור לא נועד לשמש במה לדיון מבראשית בכל הטענות העובדתיות שנדונו
5 והוכרעו על-ידי הערכאה הדיונית.

6
7 כמו כן, הלכת בית המשפט העליון קובעת, כי אין זו מדרכה של ערכאת הערעור להתערב
8 בממצאי מהימנות ובקביעות עובדתיות, אשר נקבעו על-ידי הערכאה הדיונית. שונה הדבר,
9 עת נראה, כי נפל בקביעות הערכאה הדיונית פגם היורד לשורשו של עניין, או כאשר הגרסה
10 העובדתית שהתקבלה אינה עומדת במבחן השכל הישר. שורשיה של הלכה זו נטועים בכך
11 שלערכאה הדיונית יתרון על פני ערכאת הערעור, עת היא זו שמתרשמת מן הנ"ם ובוחנת כל
12 ראייה, לרבות חוות-דעת המומחים לעומק.

13
14 יפים לענייננו דבריו של כב' השופט ד. מינץ ב-ע"א 8191/16 דיאליט נ' אברהם הרר
15 (17.6.2019):

16
17 "כאמור, הלכה נושנה היא שאין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב
18 בממצאי עובדה ומהימנות שנקבעו על ידי הערכאה הדיונית. זאת, מפני
19 שבידה של הערכאה הדיונית האפשרות להתרשם מהנ"ם ומחקירתם על
20 זוכן הנ"ם, ולבחון כל ראיה וחוות-דעת לעומק. התערבות ערכאת הערעור
21 תיעשה במקרים חריגים וקיצוניים בלבד, כגון מקרים בהם נפל פגם
22 בהכרעתה של הערכאה הראשונה היורד לשורשו של עניין, או כשהדברים
23 אינם מבוססים על פניהם (אורי גורן סוגיות בסדר דין אזרחי 1026 (מהדורה
24 שתיים על', 2015); ע"א 4175/12 תעשית אבן וסיד בע"מ נ' גדיר [פורסם בנבו]
25 (10.3.2014); ע"א 3894/03 דויטש נ' ישראלפלאורס בע"מ [פורסם בנבו]
26 ((23.8.2012).

27
28 זאת ועוד, בפסיקה עקבית קבע בית-המשפט העליון, כי משממנה בית-המשפט מומחה
29 מטעמו, ייטה הוא לאמץ את חוות-דעתו של המומחה, אשר מינה.

30
31 עוד נקבע בפסיקה, כי ערכאת הערעור לא תיטה להתערב במסקנותיו של מומחה שהתמנה
32 על-ידי הערכאה הדיונית על מנת לקבל נתונים מקצועיים הדרושים לצורך ההכרעה בדיון,
33 ובוודאי הוא כך, שעה שהערכאה הדיונית עיינה לא רק בחוות-הדעת אלא גם בתשובותיו
34 לשאלות הבהרה שנשלחו אליו, וכן התרשמה מעדותו שניתנה בפני בית משפט קמא.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

יפים לענייננו דבריו של כב' השופט ש. אלוני (ז"ל) ב- ע"א 293/88 חברת יצחק ניימן
להשכרה נ' מונטי רבי (31.12.1988).

"משממנה בית-המשפט מומחה על-מנת שחוות-דעתו תספק לבית-המשפט,
ותונים מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית-המשפט יאמץ
ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות זאת.

אכן עד מומחה כמוהו ככל עד - שקילת אמינותו מסורה לבית המשפט ואין
בעובדת היותו מומחה כדי להגביל שקול דעתו של בית-המשפט. אך כאמור לא
יטה בית-המשפט לסטות מחוות-דעתו של המומחה בהעדר נימוקים כבדי
משקל שיניעוהו לעשות כן". (ההדגשה אינה במקור).

וכן עיינו ב-ע"א 5602/03 אבי ול' סגל ואח' נ' שיכון ופיתוח לישראל בע"מ, בפסקה 3,
(28.02.2015):

"לא מצאנו להתערב בקביעותיו של בית המשפט המחוזי, בעיקר לא ככל שהן
נוגעות לאימוץ חוות-דעתו של המומחה באשר לליקויים שנמצאו. סכסוכים
שענינם ליקויי בניה מחייבים היכרות מעמיקה עם תחום מקצועי זה. כאשר
מתעוררות שאלות הדורשות מומחיות מקצועית לצורך הכרעה בסוגיות
שבמחלוקת, נעזר בית המשפט במומחה הבקיא ברזי התחום המקצועי בו
התבקש לחוות-דעתו. כמובן, לבית המשפט שיקול דעת עד כמה להסתמך על
חוות-דעת המומחה (ע"א 558/96 חברת שיכון עובדים בע"מ נ' רוזנטל ואח' פ"ד
נב (4) 563, 568-570)".

ובהמשך:

"במקרה דנן, קביעותיו ומסקנותיו של וגמן הן בתחום המומחיות שלו ואני
סבורה, כי בשים לב לאופי העניינים שבמחלוקות ולהיקפם, אך הגיוני הוא כי
בית המשפט בחר לסמוך ידיו על חוות-דעתו, לאחר שעייין בה ולאחר שווגמן נחקר
בפניו על חוות-דעתו וניתנה לבית המשפט ההזדמנות להתרשם ממנו, מבקאות
ומומחיותו, והדברים מצאו ביטויים בפסק הדין. טענות נגד ממצאיו של המומחה,
לא כל שכן כאשר מדובר במומחה מטעם בית המשפט, אין ערכאת הערעור נוטה
להתערב בהן אם נדונו בבית המשפט קמא (ע"א 8939/01 אביצור ואח' נ' חפציבה
חברה לבניין עבודות ופיתוח בע"מ (לא פורסם, ניתן ביום 2.9.03). במקרה
שבפנינו הועלו טענות הצדדים נגד חוות-דעתו של וגמן אולם בית המשפט בחר
לאמצא חרף טענות אלה ולא מצאנו כי מתקיימת טעות היורדת לשרשו של עניין

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 בנקודה זו המצדיקה את התערבותנו. לפיכך, לא נידרש לטענות הצדדים באשר
2 לקביעותיו של וגמן לעניין הליקויים". (ההדגשה אינה במקור).

3
4 סבור אני, כי גם אם יש חריגים לכלל אי-ההתערבות בקביעות עובדתיות ולא-ההתערבות
5 במסקנותיו של מומחה שהתמנה על-ידי הערכאה הדיונית, הרי לא זה המקרה שבפנינו
6 הואיל והתשתית הראייתית, לרבות חוות-דעתו של המומחה כפי שהונחה בפני בית-משפט
7 קמא, תומכת בקביעות ובמסקנות פסק-הדין, ומשכך וכפי שאפרט להלן, אין כל הצדקה
8 להתערבותנו במרבית קביעותיו של בית-משפט קמא. זאת במובחן מן המסקנה אליה
9 הגעתי ב- עמ"ש 31035-09-16 ש.ג. נ' ד.ג. (20.04.2017): "המקרה דנן נבדל מהמקרים
10 אשר נדונו בפסיקה הנ"ל בכך שהערכאה הדיונית לא שמעה עדויות ולא קבעה את
11 הממצאים העובדתיים על סמך עדויות הצדדים ומהימנותם, ובכך אין לערכאה הדיונית
12 יתרון על פני ערכאת הערעור. במילים נוספות: לערכאת הערעור יש את אותם הכלים
13 לבחון את ממצאיו ומסקנותיו של המומחה, כפי שהיו לערכאה הדיונית", וכל המוסיף
14 גורע.

15
16 31. כאמור כבר לעיל, אציע לחברותיי לקבל את ערעורה של פלונית בכל הנוגע לפערי
17 ההשתכרות, וכן הזכויות הסוציאליות, ולהתערב בקביעותיו של בית משפט קמא, אשר
18 אינן מהוות קביעות עובדתיות, כי אם מסקנות משפטיות, וזאת גם בשים-לב לעובדה,
19 שהמומחה לא קבע מסמרות בסוגיות אלה, וביקש להותיר את ההכרעה בהן בידי בית
20 משפט קמא. נוכח מסקנתי זו, יש להותיר גם את הדיון בפירוק השיתוף של דירת הצדדים
21 בצריך עיון, במובן זה, שבית משפט קמא יוכל לאזן את פערי ההשתכרות של הצדדים
22 בדרך זו.

23
24 עוד אציע, כי פירוק השיתוף ברכב יהיה במתווה של בית משפט קמא מלבד לעניין הריבית
25 והפרשי ההצמדה, לגביהם סבור אני, כי יש לקבוע שהתשלום למערערת יישא ריבית
26 והפרשי הצמדה, החל מן המועד בו נלקח הרכב על-ידי פלוני.

27
28 אפנה לדון בטענות הצדדים, דבר דבור על אופניו:

29 הערכת שווי החברות על-פי שיטת DCF (Discounted Cash Flow):

30
31
32 32. שיטת ה-DCF היא אחת מן המודלים הפיננסיים הנהוגים להערכת שווי של חברה,
33 ובהשוואה לשיטות האחרות כגון: שיטת השווי הנכסי, שיטת שווי השוק, ועוד, היא
34 מתאפיינת בכך שהיא אינה לוקחת בחשבון רק את נתוני העבר אלא גם צופה פני עתיד,

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

בכך שהיא מעריכה את שווי החברה על- פי תזרים המזומנים המהוון של נכסיה הנוכחיים
ושל הזדמנויות ההשקעה העתידיות שלה.

33. ב-עמ"ש 19234-11-17 וב-עמ"ש 24639-11-17 ע' א' נ' ד' א' (11.12.2018) עמדתי על הנ'פות
שהעניקה הפסיקה לשיטת היוון תזרימי המזומנים (שיטת ה-DCF) על פני יתר שיטות
ההערכה :

"הדרך הראויה לחישוב שווי החברות כמו גם להערכת המוניטין הגלום בחברות
הוא באמצעות שיטת ה-DCF בנוגע לחברת ס' כמו גם בכל הנוגע לחברת ו'...עמד
על כך בית המשפט העליון עוד במסגרת רע"א 779/06 קיטאל החזקות ופיתוח
בינלאומי בע"מ נ' שאול ממנ [פורסם בנבו] (28.8.2012) (להלן: "פס"ד קיטאל")
שם נקבע כי יש להנ'ף את שיטת ה-DCF המעריכה את שווי החברה על פי
תזרים המזומנים המהוון של נכסיה הנוכחיים ושל הזדמנויות ההשקעה
העתידיות שלה (תזרים המזומנים המהוון שהיו מייצרות את הזדמנויות
ההשקעה של החברה בעתיד)...כמו כן בע"א 10406/06 עצמון נ' בנק
הפועלים בע"מ [פורסם בנבו] (28.12.2009) (להלן: "פס"ד עצמון") נאמר לעניין
שיטה זו כדלקמן: "...הבחירה בשיטת הערכה זו והעדפתה על פני שיטות
הערכה אחרות, משקפת את המעבר משיטות הערכה שמרניות המבוססות
על נתוני העבר (כגון שיטת שווי השוק או שיטת השווי הנכסי), אל עבר
שיטת הערכה שאינה נסמכת רק על נתונים קיימים ויש בה גם משום
צפיית פני העתיד..." אומנם גם בפס"ד קיטאל וגם בפס"ד עצמון נדונה שיטה
זו בהקשר של הערכת שווי חברה/מניותיה לקראת רכישתה, עם זאת הדברים
יפים גם לענייננו כאשר עוסקים בהערכת שווי חברות בבואנו לאמוד את הזכויות
המגיעות לאם מתוקף זכותה למחצית שווי החברה שהוקמה במהלך הנישואין,
ובחינת זכויותיה בכל הנוגע לחברה שהוקמה עובר לנישואין, בין אם מכוח שיתוף
ספציפי נטען ובין אם מכח השבחה בלבד במהלך החיים המשותפים".

34. משכך, אומר כבר בפתח הדברים, שהבחירה בשיטת ה-DCF והעדפתה על פני שיטות
הערכה אחרות משקפת את עמדת ההלכה הפסוקה עת עסקין בחברות מן הסוג דנן.
למעלה מן הצורך, אציין, כי טענותיו של פלוני, לפיהן שיטת ה-DCF אינה מתאימה מפאת
המאפיינים המיוחדים של החברות "פלוני" ו"ני ס", נסמכו על אמירות בעלמא הקשורות
בשיקולי כדאיות ותועלת, מבלי שהונחה תשתית ראייתית לטענות אלו.

ר' לעניין זה האמור ב-רע"א 779/06 קיטאל החזקות ופיתוח בינלאומי בע"מ נ' שאול ממנ
(28.8.2012)

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

"בנקודה זו אבקש להוסיף כי מעבר לאינדיקציות שעשויות לייתר הערכת שווי על פי שיטת ה-DCF, אין חולק כי ישנן חברות שאופי פעילותן אינו מאפשר הערכת שווי על פי שיטת ה-DCF ולפיכך הערכתן תתבצע באחת משיטות ההערכה האחרות המקובלות, בהתאם למאפייניהן. בין היתר, מקובל לומר שהערכת שוויין של חברות המצויות בקשיים ואשר סכנת פירוק מרחפת מעליהן (שלגביהן לא ניתן לבצע תחזית הצופה פני עתיד) תיעשה בדרך כלל על פי מודל השווי הנכסי. כמו כן, מקובל לומר כי הערכת שוויין של חברות שעיקר נכסיהן הינם כספיים (כגון בנקים וחברות ביטוח) תיעשה בשיטות הערכה אחרות ולא בשיטת ה-DCF (או תוך התאמה מסוימת של שיטת ה-DCF) [ראו: T. Koller, M. Goedhart, D. Wesse, Valuation: Measuring and Managing the Value of Companies (5th Ed., Mckinsey & Co. 2010) 741-764] וכי הערכת שוויין של חברות מסוג זה תיעשה בדרך כלל גם כן על פי מודל השווי הנכסי. דוגמא נוספת הינה חברות הזנק (סטארט-אפ), שמקובל לומר עליהן שקיים קושי להעריך את שוויין על פי השיטות "הקונבנציונאליות", ובהן שיטת ה-DCF, מכיוון שאין להן "היסטוריה" פיננסית וקיימת אי וודאות גבוהה בנוגע לעתידן [ראו: INTERNATIONAL PRIVATE EQUITY AND VENTURE CAPITAL VALUATION GUIDELINES, August 2010 Ed. בעמ' 19 בסעיף 3.6]. גם כאן יש להדגיש כי לא מדובר ברשימה סגורה, וכי ייתכנו סוגים נוספים של חברות, אשר אופי פעילותן יצדיק בחירת שיטת הערכה שאינה שיטת ה-DCF. יובהר כי נטל ההוכחה בדבר היעדר התאמה של שיטת ה-DCF למאפייניה של חברה ספציפית ובדבר הצורך העריך את שווייה באחת מהשיטות האחרות מוטל על המציע.." (ההדגשה אינה במקור).

35. כמו-כן, לא מצאתי שיש מקום להתערב בקביעת בית משפט קמא, כי לא נפל כל פגם בקביעת המומחה לפיה אין להכליל את חובות הלקוחות לחברה וכן את שווי המלאי שנמצא ברשותה בהערכת השווי של חברת "ני ס", לאור עקרונות שיטת ההיוון התזרימי DCF -

בחקירתו מיום 19.10.2017 התייחס המומחה לסוגיה זו, ואמר ברחל בתך הקטנה, שאין מקום לכלול בשיטת ה-DCF שווי מלאי וחובות לקוחות "זו לא רק שהשיטה אומרת שלא. כבר אמרתי שהלקוחות קיבלו ביטוי בהכנסות וכמובן שהמלאי והספקים, גם קיבלו ביטוי בדוח רווח והפסד. זו השיטה. כך נהוג בחב' לעשות" (עמ' 166 לפרוט', ש' 26-21).

הוצאות החברות:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

36. בית משפט קמא קבע, כי במסגרת הערכת שווי חברה, אין תפקידו של המומחה לערוך חקירה של כל הוצאות החברה, ככל שלא עולה מן הכרסות והדו"חות חריגה מהותית, ולפיכך נקבע, כי צדק המומחה עת התבסס על הנתונים הקיימים אצל רואה החשבון, וכי בעניין השתת הוצאות הפרטיות של פלוני על החברה, הוא מקבל את ההערכה והחישוב שביצע המומחה.

37. המומחה התייחס אף לסוגיה זו בחקירתו מיום 15.10.2017 (עמ' 134-135 לפרוט')

"ש: אבל אתה לא בדקת?

ת: אני לא בדקתי. בהסתמך על רואה-חשבון שהוא חותם על הדוחות, הוא אמר לבדוק את זה.

ש: וגם את התיאום הנוסף שעשית אבל אתה נאלצת לעשות זאת?

ת: רק הקטע של השכר של האשה, כי את ההוצאות הנוספות הוא תיעד מול מס הכנסה ולא בספרים...

...ש: בדקת את הכרטיס האישי של פלוני ב"נ' ס'?"

ת: אני מניח שכן. זה היה בפניי. לא זוכר כרגע באופן ספציפי. למיטב זכרוני התייחסתי לזה שיש יתרת זכות בגין הלוואת בעלים שהוא השקיע, כנגד משכנתא או משהו כזה וקבעתי שהוא אמור לשאת את התשלום של אותה הלוואה, מצד שני, הוא זכאי לאותה הלוואת בעלים שנמצאת בחב', שיש לו זכות לגביה בחב'.

ש: אתם עוברים על סעיף סעיף בכרטיס החו"ז לדעת מה הפרטים?

ת: זה עושה הרואה-חשבון. מה פרטי ומה לא, לא אמור להשתתף בחו"ז האישי אלא אם כן הוא שילם בכספו האישי ואח"כ חייב את החב'. אם החב' שילמה זה לא יקבל ביטוי בחו"ז אלא בהוצאות.

ש: לפלוני יש כרטיס אשראי ב"נ' ס'?"

ת: אני מניח שכן. אני לא זוכר.

ש: נגיד שהוא הולך וקונה משהו פרטי בכרטיס האישי?

ת: צריך לחייב אותו בחו"ז.

ש: האם עשית את זה?

ת: זה לרדת לרמה של מסמכים. אתה מצפה שאני אשב על כל מסמכי הנהלת החשבונות? זה מאות שעות. בשביל זה יש רואה-חשבון לחב' (עמ' 132 – 145 לפרוט'; ההדגשה אינה במקור).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 המומחה אף העיד בחקירתו הנגדית, כי אף אם היו הוצאות פרטיות שהוכללו בהוצאות
2 החברות המדובר בהוצאות קטנות של 5,000 עד 10,000 ₪ שאינן משפיעות על שיעור
3 הכנסותיהן.

4
5 38. סבור אני, כי אין מקום להתערב בקביעות אלה של בית משפט קמא, ולא רק מן הטעם
6 שמדובר בקביעות עובדתיות, שכאמור כבר לעיל, אין ערכאת הערעור נוטה להתערב בהן.
7 לטעמי מדובר בקביעות שעולות בבירור מן התשתית הראייתית והגיון רב בצידן.

8
9 הדרישה, שהמומחה לא יסתמך על כרטסות ודו"חות שמצויים אצל רואה החשבון (שחלקן
10 אף מקבל גושפנקה של רשויות המס), משול למומחה מתחום הפסיכולוגיה שבדוק קטין,
11 ואינו יכול להסתמך על נתונים עובדתיים שמצויים בתסקיר של עובדת-סוציאלית לסדרי
12 דין.

13
14 זאת ועוד, ברי, כי אי-הסתמכות על כרטסות ודו"חות של רואה החשבון תגרור עימה עבודת
15 נמלים של מאות שעות ועלויות גבוהות, כפי שבצדק סבר המומחה, באופן שיצא שכרם של
16 הצדדים בהפסדם.

17
18 39. לא מצאתי ממש בטענות נגד האובייקטיביות של רואה החשבון, ואמחיש קביעתי זו
19 בדבריו של פרופ' ד. ביין "הגדלת הדק בין אחריות אזרחית ופלילית בתחום המס: נורמות
20 אנטי-תכנוניות, פרשנות, טעות והסתמכות על דעת מומחה" מיסים כג/1, פברואר 2009,
21 א-19.

22 "שלושה פסקי דין מרכזיים של בית המשפט העליון, שעסקו בסוגייה של
23 הסתמכות על חוות-דעת מומחה כמקנה הגנה בפני אחריות פלילית, זכו להדים
24 תקשורתיים רבים. כוונתי לפסקי הדין בעניין הורוביץ (פרומדיקו [53] תנובה
25 [54] [וטגר] 55, שכולם עסקו בשאלה, מהם התנאים והנסיבות שבהם תתקבל
26 טענת הנישום הנאשם בפלילים, כי מאחר שהסתמך על חוות-דעת מומחה,
27 שהכשירה את פעולותיו ומחדליו - אין הוא נושא באחריות פלילית. נתחיל
28 בתנאים הנדרשים מכוח פסקי הדין האמורים, שאינם במחלוקת. ראשית, צריך
29 להיות ברור, "שה טעות" שנגרמה מכוח ההסתמכות על חוות-הדעת היתה טעות
30 כנה. קיום של חשד בדבר נכונות האמור בחוות-הדעת כמוהו כידיעה[56] שזהו
31 מצב הדברים, וממילא - מקום בו קיימת ידיעה, נשללת הטעות. שנית, וגם כאן
32 מדובר למעשה ברכיב של כנות הטעות: תנאי לטענת טעות המתבססת על
33 הסתמכות על חוות-דעת מומחה הוא, שלמומחה סופקו כל העובדות הרלוונטיות
34 בלי להעלים או לסלף דבר[57]. במידה שלעובדות מסוימות יש חשיבות מיוחדת,
35 יש להדגישן ולא להבליען בבלייל של נתונים. שלישית, האדם שחוות-דעתו
36 מתבקשת צריך להיות מומחה בתחום שלגביו מתבקשת חוות-הדעת [58] [לפחות

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 כאשר מדובר בתחום בו נדרש ידע ומומחיות שאינם מצויים בידי עורך- דין או
2 רואה-חשבון ממוצע". (ההדגשות אינן במקור).

3
4 אם נכונים הדברים בעניינים פליליים, מקל וחומר שהם נכונים בענייננו, שעה שנטל השכנוע
5 במשפט האזרחי הוא בהטיית מאזן ההסתברויות בלבד, ולא מעל לספק סביר.

שיעור הרווח התפעולי:

9 40. בחוות-הדעת קבע המומחה אחוז רווח גולמי ותפעולי בהתאם לנתוני 2013-2014, והעמיד
10 היחס הפיננסי הממוצע של הרווח הגולמי על כ-41%, כאשר ממוצע הרווח התפעולי ביחס
11 להכנסות עומד על סך של 3.8% לשנה.

12
13 41. בחקירתו הבהיר המומחה כי הנחת הבסיס שלו קובעת כי שיעור הרווח התפעולי בחברות
14 יוותר על 3.8% מדי שנה, זאת אף אם שיעור ההכנסות יגדל באופן משמעותי ואף יכפיל
15 את עצמו, שכן לשיטתו שיעור ההוצאות מצוי במגמת עלייה מתמשכת משנה לשנה, ועל כן
16 העלייה בהכנסות מתקזזת אל מול שיעור ההוצאות.

17
18 42. המומחה הדגיש, כי הנחת הבסיס, עליה מתמדת של שיעור ההוצאות, נסמכת על הערכות
19 צופות פני עתיד, המאפיינת, כאמור כבר לעיל, שיטת הערכה זו. משקבעתי, בהתאם
20 לפסיקת בית המשפט העליון ובהתאם למאפיינים של החברות דנן, כי קביעת בית משפט
21 קמא בנוגע לשיטת ההערכה בדין נטועה, לא מצאתי, כי יש מקום להתערב בקביעה בדבר
22 שיעור הרווח התפעולי.

שיעור ההיוון בגובה 13.5%

23
24
25 43. שני הצדדים הלינו על שיעור ריבית ההיוון אותו העמיד המומחה על 13.5%. כאשר לשיטת
26 פלונית מדובר על שיעור גבוה מדי, ולשיטת פלוני מדובר על שיעור נמוך מדי. המומחה
27 העיד בחקירתו (עמ' 161 לפרוט', שו' 22-28), כי ערך תחשיב מפורט, לרבות פרמיית אי-
28 סחירות, וכי ממכלול המרכיבים עולה ששיעור ההיוון הראוי הוא 13.5%.

29
30
31 לא מצאתי, כי מדובר בקביעה לא סבירה, שיש להתערב בה.

חברת L

32
33
34 44. לשיטת פלונית פלוני הקים את חברת L (כ-3 שנים לאחר המועד הקובע) כדי להבריש
35 נכסים מהחברות "פלוני" ו"מ"י ס"י" אשר נכללות באיזון המשאבים בין הצדדים, ובכך פגע
36 באופן מלאכותי בהערכת שוויין.
37

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

אין בידי לקבל טענה זו.

45. בית משפט קמא קבע, בפסקה 82 לפסק דינו, כי "לא מצאתי, כי יש בהקמת חברה נוספת, ואף אם הוקמה על ידי הנתבע, כדי להשפיע על הערכת שווי חברת נ' ס' נכון לחודש 9/2013", תוך שהוא מפנה לעדויותיהם של פלוני ושל ס' ס' אודות תחומי הפעילות של חברת L ומקום פעולתה הפלוגרפית, להבדיל מ"נ' ס'". בית משפט קמא אף מפנה בפסק-דינו לעדותו של ס' ס' (עמ' 100 לפרוט), לפיה החברה כמעט אינה פעילה, וכי מצבה אינו טוב.

46. לא נעלמה מעיני תשובתו של המומחה, לפיה לו היה יודע שהוקמה חברה נוספת על-שמו של ס' ס', היה הדבר מעורר אצלו סימני שאלה (עמ' 147 לפרוט, ש' 7-12). אולם, סבורני, כי צדק בית משפט קמא עת תמה כיצד חברה, אשר הוקמה על-ידי אימו של פלוני וכן על-ידי ס' ס', משפיעה על הערכת שוויה של חברת "נ' ס'", מקל וחומר שזו הוקמה 3 שנים לאחר המועד הקובע ולאחר הכנת חוות-הדעת של המומחה, אשר נערכה על בסיס הנתונים הרלוונטיים לאותה עת, ואידך זיל גמור.

הכללת הלוואות שניתנו לחברה במסגרת הערכת שווי החברה :

47. בית משפט קמא דחה טענת פלוני לפיה המומחה לא התייחס בחוות-דעתו להלוואות שנלקחו לטובת חברת "נ' ס'" מצדדים קשורים, המגיעות לכ- 500,000 ₪, משאלו זכאים לקבל את הכסף בחזרה מהחברה, ולא מצאתי, כי יש מקום להתערב בסוגיה זו.

48. המומחה הבהיר בחקירתו, כי במסגרת הערכת שווי החברה באמצעות שיטת ה-DCF יש לקחת בחשבון רק ההתחייבויות כלפי מוסדות פיננסיים.

"ש: איך אפשר שלא להוריד את הלוואות שצריך לשלם מהגורמים הלא קשורים?

ת: מי זה הגורמים הלא קשורים? כשרוצם הערכת שווי, מורידים הלוואות שיש לבנקים לצורך העניין, והאשראי שמנוצל בבנק.

ש: מה עם הלוואות אחרות לס' ס', לאימא, לדודה?

ת: ס' ס' השותף זה חלק מההון העצמי.

ש: אח שלו. סליחה.

ת: כל אחד מביא את ההון העצמי. זה שהוא חייב לאימא שלו בפרטי זה משהו אחר. הוא נכנס עם הכסף כהון עצמי ואותו לא מורידים. מצד שני, כתבתי במפורש בחוות-הדעת, שכל יתרת הזכות שקיימת לזכותו בחב' היא שלו בלבד. באופן כללי יתרת הזכות בהון העצמי שעמדתה לטובת פלוני בגין הלוואות בעלים, כתבתי במפורש, שרק הוא זכאי לה" (עמ' 158 לפרוט).

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

49. נוסף על האמור הבהיר בית משפט קמא, כי לא הוצגה כל ראיה או אסמכתה המעידה על התחייבויות החברה כלפי גורמים אחרים, כדוגמת הסכמי הלוואה. ברי, כי ככל ואין בידי פלוני הסכמי הלוואה שנערכו עם אותם צדדים שלישיים, לא ניתן לשקלל סכומים אלו בהערכת שווי החברה.

50. לעניין הצגת אסמכתא שתתמוך בטענות בעל דין המבקש להיבנות מהאמור בה, נאמר בפסיקה, כי ככלל יש להלך לפי כלל "הראיה הטובה ביותר". קרי, להציג את מסמך המקור לשם הוכחת העובדה שאותה הוא מבקש להוכיח. ר' ב-ע"א 6205/98 מייקל סקוט אונגר נ' דניאל עופר, פ"ד נח(5) 71.

51. ברבות השנים חל ריכוך מסוים בעמדת הפסיקה, ובתי המשפט אפשרו במקרים מיוחדים להציג ראיות משניות בנסיבות בהם המסמך המקורי אבד או הושמד או שהוא מצוי בידי אדם שלישי. אולם גם אלו לא הוצגו בענייננו.

52. יתר על כן, ס' ס' שהגיע לבית המשפט להיחקר על תצהירו, לא פירט את סכומי ההלוואה הנטענים שהושקעו על-ידו או על-ידי פלוני ב"נ ס", ר' עמ' 96 לפרוט'.

נכסי קריירה: מוניטין ופערי השתכרות:

53. עת עוסקים אנו בסוגיית "נכסי קריירה", עוסקים אנו בשיפור כושר ההשתכרות במהלך החיים המשותפים, וכן בניסיון ובמוניטין שרכש מי מבין בני-הזוג במהלך שנים אלו. ר' לעניין זה את הלכה שנקבעה ב-בע"מ 4623/04 פלוני נ' פלונית, פד"י סב(3) 66.

54. סוגיית המוניטין בהקשר של איזון משאבים ראוי בין הצדדים וגישור על הפער שנוצר בין בני-זוג במהלך חיי הנישואין, העסיקה רבות את פסיקת בתי המשפט. הסוגייה המשפטית המרכזית בפסיקה זו דנה באבחנה בין בן-הזוג "הביתי", אשר ממקד את מרצו ויכולתו בטיפול וגידול הילדים, לבין בן-הזוג "הקרייריסטי" העובד שעות רבות מחוץ לבית, ונפקות אבחנה זו בכל הקשור לאיזון משאבים ראוי וצודק בין בני-הזוג, גם נוכח פערים אפשריים בין השתכרות הצדדים.

פסיקת בתי המשפט אף עמדה על הקושי לשום אקטוארית את שווי המוניטין, ולהפריד בין המוניטין האישי לבין המוניטין העסקי, הואיל ולכאורה קיים קושי להפריד בין המוניטין הצומח לאדם מתכונותיו האישיות, מכישרונו הטבוע בו וממרכיבים נוספים שאין בינם לבין הקשר הזוגי דבר, לבין המוניטין העסקי פרי תולדת המאמץ המשותף של הצדדים.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ברי, כי קושי בהערכה אקטוארית של שווי "נכסי הקריירה", אשר נצברו על-ידי בני-הזוג במהלך הנישואין, אינו בגדר שיקול רלוונטי השולל את זכאות בן-הזוג האחר לקבל חלקו בזה. יש ממש בעמדה, לפיה אמות המידה לחישוב תגבשנה תוך כדי תנועה ועם הזמן ובהתאם לפסיקות הערכאות השיפוטיות, כאשר הרכיבים אותם יש לקחת בחשבון ידועים ומוכרים, ובהם: משך תקופת הקשר הזוגי, גילם של בני-הזוג, אופק השתכרותם והפרשי ההשתכרות של בני הזוג, כאשר בגדרי רכיב זה יש ליתן את הדעת לרכישת השכלה (לפני הנישואין או במהלכם) וצבירת ניסיון ומוניטין, בדגש על מרכיב הוויתור שעשה כל אחד מבני-הזוג עבור העזר שכנגד.

55. זאת ועוד, לשיטתי הקושי בהערכת רכיב המוניטין אינו מתעורר במלוא עוצמתו, במקרים בהם בן- הזוג הקרייריסטי הוא בעל השליטה בחברה או בשותפות. יתרה מכך, ההערכה אף קשה פחות, עת הוקמה החברה או השותפות במהלך המשותפים, שאז לעיתים מתייטר הצורך לערוך הפרדה בין שווי החברה, פרי המאמץ המשותף של הצדדים, לבין שווי החברה עובר לחיים המשותפים.

בנוסף, כאשר הקמתה של החברה ושנותיה הראשונות – הזמן הקריטי ביותר מבחינת חברה וניסיונה להתבסס בשוק – היו במהלך החיים המשותפים, אזי גם פירות ההצלחה צריכים להיות משותפים.

56. יפים לעניין זה הדברים שכתב עו"ד נסים שלם, יחסי ממון ורכוש – הדין והפסיקה, מהדורה שנייה, מעודכנת ומורחבת, תשע"ט – 2019, עמ' 73-84:

".... ההנמקה הנכונה היא, כלום ניתן להצביע על נכס שנצבר שהינו נכס עובר לסוחר. אם התשובה חיובית הרי שהנכס יהיה בר שיתוף או בר איזון. אם התשובה שלילית הנכס לא יהיה בר איזון או בר שיתוף. להבהרת העניין אדגיש כי המבחן צריך להיות מבחן מסחרי, היינו, האם קיים "שוק" לאותם מוניטין הנטענים על ידי בן הזוג כלפי רעהו, בנפרד מנושא המוניטין. לא הקושי בבידוד מרכיב המוניטין ולא הקושי בשומת המוניטין הם אלה שעומדים במרכז המבחן, אלא המבחן הוא האם נצבר או לא נצבר נכס שניתן להצביע עליו כנכס שנצבר בנפרד מנושאו..." (ההדגשה אינה במקור).

57. מכל האמור לעיל, ברי, כי בבואנו להכריע האם נכס הוא בר-איזון, יש לבחון האם מדובר בנכס "עובר לסוחר", דהיינו, האם הוא "סחיר", וניתן לאמדו בשווה כסף, ואזי יהא הוא בר-איזון, או שמא לא ניתן להפרידו מנושאו, ואזי לא יהא הוא בר-איזון.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 כאמור לעיל, כאשר עיקר הנכס העומד להערכה הוא חברה בע"מ, לא אמור להיות קושי
2 רב במלאכת ההערכה, שכן בדרך של מינוי מומחה ניתן יהא לשום את ערך החברה ואת
3 המוניטין שלה בהתבסס הן על נתוני עבר, והן על אומדן צופה פני עתיד.

4
5 כך נהג בית משפט קמא בענייננו, וקבע בפסקה 151 לפסק-דינו, על-סמך חוות-הדעת של
6 המומחה: **"לא מצאתי אף כי יש לקבוע מוניטין אישי עבור הנתבע כנכס קריירה, בנפרד**
7 **משוויה של החברה שבבעלותו. הנתבע אמנם השיא המוניטין שלו במהלך שנות**
8 **הנישואין, אך זאת נלקח בחשבון במסגרת הערכת שווי החברה (שהייתה בראשית דרכה**
9 **עת הפירוד, אך הוערכה בהתאם לצפי צמיחתה כאמור והיוון תזרימי המזומנים). הנתבע**
10 **לא למד שנים ארוכות במהלך שנות הנישואין, כי אם עבד לצורך שיפור המוניטין,**
11 **והתובעת נהנתה מ"מוניטין אישי" זה אף במסגרת השתכרותו במהלך החיים**
12 **המשותפים".**

13
14 קביעה זו של בית משפט קמא מקובלת עלי, אולם אל לנו לשכוח, את מהלך הקריירה של
15 פלוני, כפי שזו מתוארת לאורכו ולרוחבו של פסק-הדין, ואת העובדה, שפלוני יכול היה
16 להתפתח לא מעט בזכות העובדה, שבמהלך רוב החיים המשותפים של הצדדים, פלוני
17 הקדישה עצמה לטיפול בילדים (ר' לעניין זה עדות פלוני, עמ' 184-183 לפרוט').
18 לפיכך, אוסיף אני על דברי בית משפט קמא, כי על מוניטין זה אף להילקח בחשבון במסגרת
19 איזון פערי ההשתכרות, כפי שזו תבוא לידי ביטוי להלן.

20
21 58. אתחיל ואומר, כי מצאתי קושי רב בקביעות בית משפט קמא בסוגייה זו, ואפרט:

22
23 בפסקה 147 לפסק-דינו של בית משפט קמא נבחנה סוגית פערי ההשתכרות בין הצדדים,
24 ונקבע, כי **"אין בידי סכום המייצג את כושר השתכרות הנתבע, אולם הנני קובעת כי זה**
25 **גבוה יותר מזה הנקבע בחוו"ד המשלימה (המייצג את הממוצע בפועל ב-5 שנים סמוך**
26 **לפירוד ונקבע בסך 10,495 ₪ בלבד). משכך – קיימים פערי השתכרות משמעותיים בין**
27 **הצדדים".**

28
29 בהמשך, בפסקה 244 מציין בית משפט קמא, כי **"דמי המזונות הזמניים ששולמו לתובעת**
30 **נלקחו בחשבון במסגרת איזון המשאבים נוכח פערי ההשתכרות של הצדדים ונכסי**
31 **הקריירה שלהם".**

32
33 אולם בפסקה 243 לפסק-הדין נכתב מפורשות: **"מזונות הקטינים נאכלו על ידם ושימשו**
34 **לסיפוק צרכיהם בזמן אמת" (כך במקור).**

35
36 סבורני, כי שלוש קביעות אלו אינן יכולות לדור בכפיפה אחת, ואסביר:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ראשית, מתקשה אני לקבל את קביעתו של בית משפט קמא, כי אין בידו סכום המייצג את כושר ההשתכרות של אחד הצדדים, שהרי בדיוק למטרה זו ממונה מומחה. משמגיש המומחה את חוות-דעתו, יוכל בית המשפט לאמץ מסקנות אלו, או לחלופין יוכל הוא לדחותן ולהגיע למסקנות משלו, אולם הוא אינו יכול לא להגיע לכלל מסקנה.

שנית, תמוה כיצד יכול בית משפט קמא לקבוע נחרצות, כי דמי המזונות הזמניים ששולמו נלקחו בחשבון במסגרת איזון המשאבים בין הצדדים, נוכח פערי ההשתכרות, שעה שאין בידו סכום המייצג את כושר ההשתכרות של אחד הצדדים.

ושלישית, קיים קושי בקביעה שדמי המזונות הזמניים ששולמו נלקחו בחשבון במסגרת איזון המשאבים, שעה שסכומים אלו נאכלו על-ידי הקטינים ושימשו לסיפוק צרכיהם בזמן אמת.

59. זאת ועוד, בל נשכח, שפלוני כבעל-שליטה בחברות קובע בעצמו את גובה שכרו. אומנם שווי השכר שלו אינו נקבע בחלל ריק ועליו להתחשב בשווי החברה, עם זאת אין-ולא יכול להיות חולק, שלא ניתן להתעלם מעובדה זו.

60. עוד ובנוסף יש לזכור, שבבעלותו ובשליטתו של פלוני החברות "פלוני" ו-"ני" ס", אשר הכנסותיהן גדלות משנה לשנה. כמו כן פלוני נהנה מהטבות אותן הוא מקבל מתוקף שימוש בחברת "פלוני" כ"חברת ארנק". ר' לעניין זה חקירת המומחה (עמ' 156 לפרוט'):

"ש: מה זו חב' ארנק?

ת: חב' ארנק בדרך כלל זו חברה שיש לה, שהיא מושתתת על אדם אחד, שהוא בדרך כלל, שכיר באיזו חברה שמקבל משכורת גבוהה ואז משיקולי מס, הוא מנ'ף במקום לקבל תלוש שכר, אלא להוציא לחב' חשבונית ולהקים חב', כדי שיוכל לנכות הוצאות שהוא יכול לנכות בחב' ולא כשכיר"

61. כמו כן מעיון בעדותו של המומחה (עמ' 128 לפרוט') עולה, כי המומחה יצא מתוך נקודת הנחה לפיה הצדדים התפתחו מבחינה מקצועית במקביל, ולא נתן דעתו לכך שפלוגית עבדה ב-1/3 מל' מרבית חייהם המשותפים.

"ש: האם נאמר לך שכשהילדים נולדו, פלוגית לא עבדה ולאחר מכן בכל השנים היא עבדה

שליש מל' וגידלה את הילדים?

ת: לא שאני זוכר."

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

62. מכל האמור לעיל, ונוכח העובדה, שהמומחה לא קבע מסמרות בסוגיה זו, והותיר, בחוות-
דעתו המשלימה, את ההכרעה לאיזון פערי השכר בין הצדדים בידי בית המשפט על-ידי
קביעת סכום חד-פעמי לתשלום או בכל דרך שיראה לנכון, סבור אני, כי יש להחזיר סוגיה
זו לפתחו של בית משפט קמא, אשר יוכל, ככל שימצא לנכון, להיעזר במומחה.

על בית משפט קמא לקבוע את גובה השתכרותם של הצדדים, תוך שהוא לוקח בחשבון גם
את קביעתו שלו, כי סכום השתכרותו של פלוני גבוה יותר מזה הנקבע בחוות-דעתו
המשלימה של המומחה, ולגזור מכך את פערי ההשתכרות ביניהם. יודגש, כי בקביעה זו
עליו לקחת בחשבון, גם קביעה נוספת שלו עצמו, כי סכום המזונות הזמניים נאכלו על-ידי
הילדים, ושימשו את צרכיהם בזמן אמת.
יש לבחון סוגיה זו גם בראי דו"ח המסלקה הפנסיונית, כפי שיפורט להלן.

זכויות סוציאליות בחוות-הדעת :

63. בסעיף 3 לסיכום חוות-דעת המומחה נערך חישוב של איזון זכויותיהם הסוציאליות של
הצדדים. בתשובותיו לשאלות ההבהרה ולאחר שהומצאו לו מסמכים נוספים עדכן
המומחה את הסכומים שנקבעו בחוות-הדעת בהקשר האמור.

64. בית משפט קמא היה ער לעובדה, שלא הונחו בפני המומחה דו"ח המסלקה הפנסיונית,
וכי חוות-הדעת נערכה על סמך המסמכים שעמדו בפני המומחה. עוד אישר המומחה כי
הצדדים לא נתבקשו להמציא דו"ח המסלקה הפנסיונית, כי אם מסמכים אודות גובה
הזכויות הפנסיוניות שנצברו בלבד. למרות האמור לא ראה בית משפט קמא להורות על
המצאת דו"ח מסלקת פנסיונית, על בסיס אישור המומחה, כי פלוני המציא את כל
המסמכים שנדרשו על-ידו, וכי לא הוצגו בפניו אינדיקציות לכך שפלוני הסתיר ממנו מידע
או מסמכים כלשהם.

65. עמדתי שונה מזו של בית משפט קמא. ברי, כי קיים קושי בקביעה חד-משמעית של המומחה,
הן בנוגע לדבריו, כי לא נעלמו מעיניו מסמכים או נתונים, והן בנוגע לאיזון זכויות הצדדים,
שעה שהמומחה כלל לא נחשף לדו"ח המסלקה הפנסיונית (מערכת מידע מקיפה ומפורטת
בדבר חסכוניות פנסיוניים), והתשתית הראייתית עליה נשען בסוגיה זו היא רעועה.

66. על כן יש להחזיר את הדיון בסוגיה זו לבית משפט קמא על מנת שיחייב את הצדדים להמציא
דו"ח מסלקה פנסיונית, במטרה לאזן את זכויותיהם על-סמך תשתית עובדתית מוצקה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

המחלוקות הכספיות הנוספות בין הצדדים

67. אקדים ואומר, כי לדידי אין מקום להתערב בהחלטות בית משפט קמא ביחס למחלוקות הכספיות הנוספות בין הצדדים.

טענת פלוני להשבת מחצית הסך של 15,412 ₪:

68. בית משפט קמא ניתח כדבעי את החוב לו טען פלוני בסך 15,412 ₪, אשר יועד לשיטתו להפקדה בחשבון העסקי של חברת "יני ס"י" והופקד בשגגה בחשבון המשותף של הצדדים. בצדק, לא קיבל בית משפט קמא את טענתו של פלוני להשבה מאת פלונית, משום שפלוני לא הציג בפני בית משפט קמא כל ראיה להפקדת סכום דומה ב"י ס"י תחת הסכום שהופקד לכאורה בטעות בחשבון המשותף, והחברה עצמה לא תבעה את השבת הסכומים.

שוכנעתי, כי נימוקי בית משפט קמא נכונים ולא מצאתי להתערב בהם, מקל וחומר שעה שמדובר בקביעות עובדתיות.

מחצית מן החובות המשותפים בהן נשא פלוני:

69. פלוני ביקש מבית משפט קמא, כי יורה למערערת להעביר לו מחצית מסך החובות המשותפים וההלוואות ששולמו על-ידו החל מחודש 9/2013 כפי שהוסכם בהליך הגישור בין הצדדים. לשיטת פלוני הוא נשא בסך של 101,749 ₪ לטובת פירעון החובות (לא כולל הלוואות המשכנתא).

בית משפט קמא ציין, כי נכון ליום 1.1.2014 עמדה יתרת החובה בחשבון המשותף על סך של 39,696 ₪, וכי החשבון היה מצוי ביתרת חובה למשך תקופה ארוכה לאחר פירוד הצדדים עד לחודש 2/2015, או אז אופס החוב, ובשלב כלשהו החשבון המשותף נרשם על-שם פלוני בלבד.

70. בית משפט קמא קבע, כי נוכח הסכמת הצדדים בהליך הגישור, סך מחצית מיתרת החובה במועד שנקבע בהסכם הגישור יזקפו לטובת פלוני במסגרת איזון המשאבים בין הצדדים. בהקשר האמור צוין, כי לא הובהר האם שני הצדדים עשו שימוש בחשבון המשותף במהלך תקופה זו, וכי לא עלה בידי פלונית להוכיח את טענתה לפיה פלוני הוא זה שגרם ליתרת החובה באמצעות אסמכתאות וראיות.

71. לטעמי תוצאת בית משפט קמא צודקת, אך מנימוקים שונים, עליהם אעמוד כעת.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

72. "הסדר הגישור" שצורף איננו הסכם גישור אלא טיוטה חלקית שאינה חתומה על-ידי כלל הצדדים במקום המיועד לכך, ומשכך מדובר בטיטה חלקית של הסדר הנעדרת כל תוקף משפטי מחייב.

73. למרות האמור מאחר והחשבון שימש במשך שנים רבות כחשבון משותף, עד אשר פלונית פתחה חשבון נפרד והחשבון המשותף נרשם על שם-פלוני בלבד, קיימת חזקה, שהכספים בחשבון שימשו לחייהם המשותפים של הצדדים ועל שניהם לשאת באופן שווה ביתרת החובה שבאותו החשבון.

74. זאת ועוד, לא עלה בידי פלונית לנקוב בתאריכים מוגדרים, והיא אף ציינה, כי לא הייתה מעורבת כלל בעניינים הכלכליים של הבית (ר' עמ' 36 לפרוט').

חשבון בנק בשוויץ :

75. פלונית טענה לזכויות בחשבון הבנק של פלוני בשוויץ. בית משפט קמא דחה טענה זו, הואיל ופלונית לא הציגה תשתית ראייתית נאותה, שלא לומר תשתית ראייתית כלשהיא לטענה זו. עם זאת נקבע בפסק הדין, כי ככל שיוכח בעתיד, כי במהלך חיי הנישואין נצברו על-שם פלוני זכויות בחשבון בנק בחו"ל, תהא פלונית זכאית למחצית זכויות אלו.

76. מעדותה של פלונית עולה, כי הנחתה בדבר חשבון בשוויץ אינה מתבססת על ידיעה ממשית ורלוונטית, כי אם על הנחות והשערות (ר' עמ' 52-53 לפרוט').

77. בסיום חקירתה של פלונית, באי כוח הצדדים אף הודיעו, כי הם מסכימים לפנות לבנקים בשוויץ (עמ' 53 לפרוט'). במועד חקירתו של פלוני המאוחר למועד חקירתה של פלונית, לא נשאל פלוני על חשבון הבנק בשוויץ (כפי שאף ציין בית משפט קמא בפסק דינו), ועל כן סבורני, כי אין לשנות מקביעות בית משפט קמא אף בנקודה זו.

הלוואת משכנתא על סך 195,000 ₪

78. בפסק דינו של בית משפט קמא צוין כהאי לישנא: "הצדדים נטלו הלוואה באמצעות משכנתא על הדירה המשותפת. מרבית הלוואה זו, הושקעה בסופו של דבר בחברת "נ' ס'" בע"מ" כהלוואת בעלים".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

ר' לעניין זה גם חקירת פלוני :

ש: אתה כותב שיש הלוואה של 195 אלף שקלים שחלקה שימשה להקמת נורם?

ת: ההלוואה ניטלה במקור לצורך רכישת דירה להשקעה.

ש: חלק מהתמורה או חלק מההלוואה? כל ה-195 אלף שקל הלכו לנורם?

ת: כל ה-195 אלף הלכו לנורם.

ש: בבקשה שהגישו יותר מאוחר עו"ד גרובר ועו"ד מנור אתה כותב "הצדדים נטלו

הלוואת בלון.. זה נכון?

ת: הבלון נפרע מתי שרשמתי פה. באמצע מכרנו את הבית והוקמה החב'. הכספים

למכירת הבית, לא הוחזרו לבנק לצורך סגירת ההלוואה כזאת אלא שימשו להקמת החב' "

(עמ' 190 לפרוט').

עוד אישר פלוני, כי הוא מקבל החזר חודשי בסך 1,584 ₪ עבור ההלוואה שניתנה

לחברה המגולם בתוך תלוש שכר, וזאת בעבור ריבית על ההלוואה והלוואה נוספת

שנלקחה מקרן ההשתלמות שלו.

79. בית משפט קמא קיבל עמדת המומחה, וציין, כי הואיל וההלוואה ניתנה לחברה שפלוני

הוא הבעלים, והחברה חבה כלפיו בהחזר הסכומים שהושקעו בה, אין מקום לחייב את

פלוני בהחזר ההלוואה. בהתאמה נקבע, כי אין להשיב למערערת מחצית מסכום

ההלוואה שכן על אף שהיא נלקחה לכאורה על-ידי הצדדים במשותף, פלוני הוא זה, אשר

נשא בתשלומי החזרי ההלוואה בהתאם להחלטות בית המשפט, וכן על-פי הסכמות

הצדדים בגישור.

למרות האמור חייב בית משפט קמא את פלוני בהחזר חלק מהלוואת המשכנתא בנימוק:

"כעולה מטענות הצדדים במהלך ההליך, סך של כ-700 ₪ לחודש מכספי ההלוואה אכן

שימש כהחזר הלוואת המשכנתא שנלקחה לצורך מימון הדירה וסכום זה יקוזז מתמורת

הדירה - באופן שכלל ושולם ע"י הנתבע לאחר הפירוד, תשיב הנתבעת חלקה (מחצית)

בתשלום זה בהתאם להסכם הגישור".

80. לכאורה קביעות אלו אינן מתיישבות האחת עם השנייה, שכן אם המשכנתא כולה שימשה

לבסוף לטובת מימון החברות של פלוני, כיצד ניתן לקבוע, כי חלק מתשלומי המשכנתא

יועדו לטובת המטרה המקורית - מימון הדירה?

81. כדי להבין את מערכת הנסיבות העובדתית התומכת בהחלטת בית משפט קמא עלינו לפנות

להחלטה מיום 1.4.2015 (בתמ"ש 26016-06-14) ביחס לבקשת פלוני לחיוב פלוני

בתשלומי משכנתא והבהרת מועד החיוב במזונות:

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 באותה ההחלטה מפורטות הבהרות לפיהן: "בשנת 2009, או בסמוך לכך, ההחזר החודשי
2 של המשכנתא פחת לכ-700 ₪ לחודש שאז לווה פלוני מהבנק סכומי כסף לטובת החברות
3 שבבעלותו ו"העמיס" הלוואות אלו על החזר המשכנתא שגדל ל-2,500 ₪ לחודש".

4
5 82. משמע, בתקופת החיים המשותפים נשאו הצדדים במשותף בהחזר משכנתא עבור הדירה,
6 ובשנת 2009 פחת החיוב החודשי לסכום של 700 ₪. בהמשך, לווה פלוני כספים לטובת
7 החברות שבבעלותו, ומאותו המועד החזר המשכנתא גדל והאמיר לכדי 2,500 ₪ לחודש.

8
9 83. כפי שצינתי לעיל, אין לייחס כל חשיבות להסכמות הצדדים בגדרי טיטוט הסכם הגישור
10 החלקית ביחס לגורם שיישא בנטל המשכנתא, והתחייבותה של פלונית בגדרו להשיב את
11 הכספים במסגרת איזון המשאבים. משהסכם הגישור לא השתכלל, היה מקום לחייב את
12 פלונית בתשלום מחצית מהחזר המשכנתא עבור הדירה המשותפת של הצדדים, אשר אף
13 צריכה להתחלק ביניהם באופן שווה, לאחר ניכוי כל החובות הרובצים עליה וביניהם
14 הלוואת משכנתא.

15
16 לפיכך, סבור אני, כי אין להתערב בהחלטת בית משפט קמא בכל הנוגע לחיובה של פלונית
17 בתשלום מחצית מהחזר המשכנתא החודשי שנותר בעבור מימון הדירה בסך 700 ₪, וכי
18 סכום זה יקוזז מהתמורה שתתקבל כנגד מכירת הדירה.

החזרים בגין הלוואת בעלים:

19
20
21
22 84. לא נעלמה מעיני טענת פלונית לפיה יש להורות למשיב להחזיר לה מחצית מכל התשלומים
23 שקיבל ועוד יקבל כ"החזר ריבית" על הלוואת הבעלים שהלכה למעשה מהווה כסף משותף
24 אותו השקיעו הצדדים בחברה, ואף את הקרן והכל בתוספת ריבית והצמדה כדין. עוד
25 ציינה פלונית, כי פלוני הודה "בהלוואת בעלים" משותפת בסך 90,000 ₪ שנלקחה מקרן
26 השתלמות עוד בתקופת השיתוף.

27
28 85. לא מצאתי, כי יש לקבל טענות פלונית בנקודה זו. המומחה ציין בפירוש בחוות-דעתו, כי
29 כל עוד פלוני לווה כספים לטובת החברה שבשליטתו, עליו לשאת לבד בהחזרי אותן
30 ההלוואות. על כן, פלונית, אשר אינה נדרשת לשאת בהחזרי ההלוואה אינה זכאית
31 להחזרים כלשהם מאת פלוני.

32 הדברים אמורים גם ביחס להלוואות שנלקחו על חשבון החיסכון בקרנות השתלמות,
33 הואיל ואין המדובר בכספים שנמשכו מתוך קרן ההשתלמות שנכללת בגדרי הכספים
34 המיונים לחלוקה שווה בין הצדדים, אלא בכספים שניתנו כהלוואה על סמך בטוחה במקרה
35 של אי-פירעון ההלוואה על ידי פלוני.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

תשלום מחצית שכר טרחת ד"ר רות לירון ותשלום מחצית שכר טרחת המגשר עו"ד שוורצברג:

86. בדין דחה בית משפט קמא את דרישת פלוני לחיובה של פלונית במחצית שכר הטרחה של ד"ר לירון והמגשר, הואיל ולא הומצאו אסמכתאות מתאימות, והצדדים אף חלוקים בשאלה מי ביצע התשלום בפועל.

הלוואות מהורי פלוני:

87. באופן דומה לא מצאתי, כי נפל דופי בהחלטות בית משפט קמא בנוגע להלוואות שלטענת פלוני ניתנו לצדדים על-ידי הוריו או אמו, שכן אותם צדדים שלישיים לא הגישו תובענה להשבה, הם אינם בעלי דין בהליך זה, והאם אף בחרה לא להעיד בבית משפט קמא ולא לקחת חלק בהליך זה.

כמו כן סבורני, כי בית משפט קמא ניתח באופן ראוי ומנומק את ההלכה בדבר חזקת המתנה אשר ניתנת לסתירה, כאשר הנטל לסתור חזקה זו מונח על כתפי הטוען, כי אין מדובר במתנה. בנסיבות דגן שוכנעתי בדומה לבית משפט קמא, כי לא עלה בידי פלוני להרים את הנטל האמור ולהוכיח כי מדובר בהלוואה ולא במתנה.

תשלום שכ"ט רו"ח ת' ר' לצורך המצאת המסמכים החשבונאיים:

88. בית משפט קמא חייב את פלונית בתשלום שכר טרחת רואה-חשבון החברה, הואיל ולדידו, הפקת המסמכים אינה חלק מעבודתו השוטפת של רואה החשבון של החברה. מדובר בקביעה עובדתית, אשר אין מקום, כי ערכאת הערעור תתערב בה.

תכולת הדירה – מיטלטלין

89. בפסק-דינו קבע בית משפט קמא, כי תכולת הדירה שהייתה במועד הפירוד, שייכת לצדדים בחלקים שווים. עוד נקבע, שככל שפלוני עומד על בקשתו לפירוק השיתוף בתכולת הדירה, ובהיעדר הסכמה אחרת בין הצדדים, תבוצע חלוקת המיטלטלין המצויים בדירה בעין.

בית משפט קמא דחה את טענתיו של פלוני להורות על חלוקת המיטלטלין על-פי ערכם, בהתאם לדו"ח סוקר משנת 2010 שצורף לתצהיר פלוני.

90. לא מצאתי, כי נפל פגם בקביעה זו של בית משפט קמא.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

91. בהתאם להוראות סעיף 10 לחוק המיטלטלין, התשל"א – 1971 רשאי בית המשפט לצוות על חלוקת המיטלטלין בעין, או בדרך של מכירתם וחלוקת הפדיון בין הצדדים או בדרך אחרת הנראית לו יעילה וצודקת בנסיבות העניין.

קביעת בית משפט קמא, לפיה תערוך פלונית שתי רשימות המחלקות לחלקים שווים את כלל המיטלטלין המצויים בדירה, למעט המיטלטלין של ילדי הצדדים ומתן אפשרות למשיב לבחור את הרשימה המועדפת עליו, היא תוצאה מאוזנת, הואיל וישנם מיטלטלין שנרכשו לפני זמן רב וערכם למכירה בשוק החופשי נמוך ביותר ופחות משויים האמיתי.

92. בנוסף, לא מצאתי לקבל את טענתה של פלונית, לפיה בשל הפערים הכלכליים בין הצדדים היה מקום להורות, כי התכולה הנותרת בדירה תיוותר לשימוש הילדים המתגוררים בדירה ובהתאמה בידיה, וזאת נוכח העובדה, שבית משפט קמא קבע מפורשות, שהמיטלטלין של ילדי הצדדים יוותרו מחוץ לרשימות החלוקה שבין הצדדים.

פירוק שיתוף בדירה :

93. בית משפט קמא הורה על פירוק השיתוף בדירה וחלוקת תמורתה, על דרך מכירה לצד שלישי המרבה במחיר. תמורת הדירה, בניכוי הוצאות ויתרת הלוואת המשכנתא ששולמו עבור מימון הדירה תחולק באופן שוויוני בין הצדדים.

94. פלונית עתרה לאיזון לא שוויוני, בהתאם לסעיף 8 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, תשנ"ה - 1995 בשל עקרונות תום לב, הפרשי ההשתכרות בין הצדדים, ומסת הרכוש הקריטית שנצברה לטובת פלוני.

95. אציע לחברותי, נוכח קביעתי בפסקה 61 לפסק-דיני, להותיר סוגיה זו בצריך עיון, במובן זה, שבית משפט קמא יוכל לאזן את פערי ההשתכרות של הצדדים בדרך זו. אציין, מבלי לקבוע מסמרות, כי בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה דנן, קיימת נ'פות לאיזון בסכום חד-פעמי על פני איזון בדרך של תשלומים עיתיים.

אפנה בעניין זה ל-[ב"מ 4623/04 פלוני נ' פלונית](#) (26.8.07), שם נקבע, כי "דרך המלך" לביצוע איזון פערי כושר השתכרות הוא בתשלום חד-פעמי - "על דרך הכלל, תהא שיטת התשלום החד-פעמי נ'פה על שיטת התשלומים העיתיים".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

דמי שימוש:

96. בית משפט קמא קבע, כי בנסיבות בהן מתגוררת פלונית בדירה מזה 6 שנים, יש מקום לפסוק למשיב דמי שימוש עבור שימושה בחלקו בדירה, החל מחודש 1/2018 – המועד בו בוטל צו ההגנה ועד לפירוק השיתוף בדירה בפועל.

אפנה ל-בע"מ 5357/06 פלוני נ' פלוני (22.10.2006), שם נפסק:

"שוב מונחת לפתחנו סוגיית דמי השימוש הראוי בדירת מגורים של בני זוג בהליכי פירוד (ראו לאחרונה פרשת פלוני, בע"מ 9126/05 פלונית נ' פלוני (טרם פורסם); בע"מ 8863/03 פלוני נ' פלונית (טרם פורסם)). אין ספק כי התארכות הליכי הפירוד, לא אחת שלא בתום לב, מעוררת קשיים משפטיים וכלכליים שראוי למנועם. בפרשת פלוני ציינתי כי "העובדה שעקב סכסוך עוזב אחד מבני הזוג את דירת המגורים - אפילו מרצונו - אינה מעידה כשלעצמה כי הוא מוותר על זכויותיו הקנייניות בדירה, ובכלל זאת הזכות לשכר ראוי עבור השימוש"; ומאידך, נאמר כי "אין פירושו של דבר שבן הזוג הנשאר בדירה הופך באחת לשוכר בעל כורחו" (ע"מ (ירושלים) 320/02 ורדה עפל-רפאלי נ' עמיחי עפל (לא פורסם) - השופט גל). בפרשת פלוני הוצגו מספר קריטריונים מנחים למקרים בהם לא תתקבל טענת דמי שימוש ראויים - אך כאמור שם, המדובר בדרך כלל באיזונים קשים לביצוע...ביחס לתקופה הראשונה: אכן ככלל בתקופה בה מורחק אחד מבני הזוג מדירת המגורים בשל צו שיפוטי הוא אינו זכאי לדמי שימוש ראויים. ברם, בפרשת פלוני צוין, כי "יתכנו מצבים בהם ניתן צו הרחקה שלא באשמת בן הזוג המורחק, במקרים כאלה בידי בית המשפט לענייני משפחה לשקול ספציפית כיצד לפרש את משמעות מתן הצו לפי המקובל"...ביחס לתקופה השלישית סבורני כי ככלל מיום הגירושין ואילך, משמנועים הצדדים לחיות תחת קורת גג אחת, יש לפסוק דמי שימוש ראויים. כלל זה מהווה גם תמריץ לבן הזוג הגר בדירת המגורים לפעול לפירוק השיתוף. מובן שאם בן הזוג שאינו גר בדירה מאריך ומסכל את הפירוק, יחול עליו הכלל המופיע בפרשת פלוני "במצב זה, בו אחד השותפים מסכל את ביצוע הפירוק, אין הוא יכול להישמע בטענת דמי שימוש ראויים"...לסיכום: ביחס לתקופה שאחרי הגירושין הכלל הוא פסיקת דמי שימוש, והחריג הוא פטור - שיינתן רק בנסיבות של ויתור מפורש; ושוב, במקרה זה לא נתקבלה טענת החזרה מויתור".

97. שוכנעתי, כי בית משפט קמא שקל את השיקולים הראויים ואיזן ביניהם כדבעי, לרבות קיומם של צווי הגנה שמנעו את כניסתו של פלוני לדירה מצד אחד והנסיבות בהן ניתנו והוארכו צווים אלה-בהיעדר התנגדות מטעם פלוני ולא בשל מסוכנות מוכחת מצד שני,

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

וכן, העובדה, כי הדירה שימשה אף למגורי ילדי הצדדים. לפיכך, לא מצאתי לשנות
מקביעת בית משפט קמא בנקודה זו.

פירוק השיתוף ברכב:

98. בית משפט קמא הורה פלוני לשלם לפלונית את מחצית חלקה ברכב המצוי בבעלות
משותפת של הצדדים, כאשר שוויו יקבע על-פי מחירון לוי יצחק במועד בו נלקח הרכב
מפלונית על-ידי פלוני, 7/2015.

99. פלוני יצא חוצץ כנגד קביעה זו, אולם, לא מצאתי לקבל את ערעורו של פלוני בהקשר
האמור.

ראשית, טענת פלוני בבית משפט קמא, לפיה "בשל כך ששני המפתחות היו בחזקת
התובעת ומשבקשותיו לקבל את המפתחות לא נענו, עד היום הרכב עומד כאבן שאין לה
הופכין", הועלתה בחוסר תום לב, עת פלוני עצמו הודה, כי במועד המאוחר לפריצתו לבית
הצדדים המשותף (עמ' 179 לפרוט') לכאורה כדי לקחת את המחשב שלו, הוא הזמין גרר
שלקח את הרכב, אשר נועד לשימושם של פלונית וילדיהם.

יש אף לתמוה כיצד מלין פלוני כנגד אי-קבלת מפתח מפלונית, שעה שהיה זה הוא, אשר
נטל ללא רשות את הרכב המשמש את פלונית וילדיו מחצר ביתם המשותף של הצדדים,
ואף מיאן להשיבו בהתאם להחלטת בית משפט קמא מיום 5.8.2015. ר' דבריו של פלוני
בעמ' 180 לפרוט'.

100. במקביל, לא מצאתי כי נפל פגם בהחלטה, כי שווי הרכב יקבע על-פי מחירון לוי יצחק
במועד בו נלקח הרכב מפלונית על-ידי פלוני, ולא מצאתי לקבל טענת פלוני שניסתה לערוך
השוואה בין קביעת שווי הרכב לבין המיטלטלין בדירתם המשותפת של הצדדים.

101. יחד עם זאת, מצאתי, כי יש לקבוע שהתשלום למערערת יישא ריבית והפרשי הצמדה, מן
המועד בו נלקח הרכב על-ידי פלוני. ברי, כי בפעולה זו מנע פלוני מפלונית הנאה מפירות
הרכב, בין אם רצתה פלונית להשתמש בו, ובין אם רצתה למכרו ולקבל עבורו תמורה
כספית.

102. עוד ובנוסף, לא מצאתי לקבל טענת פלונית, לפיה יש לאזן את שווי המכונית השנייה
שהייתה בשימוש של פלוני שאין לה כל זכר בפסק דינו של בית משפט קמא.

פלונית מתייחסת ככל הנראה למכונית פלוני אשר נמכרה, ובהתאם לחוות-דעת המומחה
התמורה שנתקבלה ממכירתה שימשה לטובת החיים המשותפים. פלוני לא נחקר על סוגיה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 זו במסגרת חקירתו הנגדית, ולא עלה בידי פלונית להפריך שימוש משותף באותם הכספים
2 באמצעות תשתית ראייתית נאותה.

אופן ביצוע איזון המשאבים :

3
4
5
6 103. מצאתי, כי בית משפט קמא נתן את דעתו לחוקים ולהלכה הפסוקה בנושא זה, ומאלו גזר
7 את המסקנה הנכונה והורה על ביצוע האיזון באופן של "איזון על בסיס ערך נוכחי", היינו
8 באופן מידי.

התביעה למשמורת :

9
10
11
12 104. בית משפט קמא החליט בהקשר האמור להותיר את תיק המשפחה (25901-06-14) פתוח
13 תוך הפניית הצדדים ליחידת הסיוע.

14
15 105. בהקשר זה, כאמור כבר לעיל, הוריתי ביום 19.6.2020 במסגרת רמ"ש 9132-10-19 על
16 הפניית הצדדים למומחה לניכור הורי בעל סמכויות נרחבות – ד"ר ענבל קיבנסון בראון.
17
18 עוד קבעתי באותה החלטה, כי מן הראוי לפנות לאנשי מקצוע המומחים לדבר אשר ייתנו
19 את המלצותיהם הטיפוליות, וכן ידעו לאבחן את הסיבות לנתק הקיים והאם הוא על רקע
20 ניכור הורי, ואף יתנו דעתם לשאלת הצורך בשימוש בסנקציות, כספיות ואחרות.

21
22 סבורני, כי יש מקום לשוב ולהידרש לסוגיית המשמורת לאחר קבלת מסקנות חוות-הדעת,
23 אשר תוכלנה לשפוך אור על הנסיבות הסבוכות של תיק זה.

התביעה למזונות :

24
25
26
27 106. כידוע, קביעת גובה מזונות היא עניין הנגזר מנסיבותיו של המקרה הקונקרטי,
28 ולפיכך התערבות ערכאת הערעור בהחלטות הערכאה הדיונית, אשר לה הכלים לבחון
29 סוגיות מעין אלה, מצומצמת ביותר (בע"מ 9369/05 פלוני נ' פלוני (25.1.2006)). במסגרת
30 ההחלטה בעניין שיעור המזונות יש לתת את הדעת לשיקולים שונים, לרבות, צרכי הילדים
31 ויכולתם הכלכלית של שני בני-הזוג (בע"מ 2433/04 פלוני נ' פלונית (2.10.2005)). רק
32 כאשר איזון זה לא נעשה כהלכה ואינו ראוי, תתערב ערכאת הערעור בהחלטת הערכאה
33 הדיונית.

34
35 לא מצאתי, כי בנסיבות המקרה שבפנינו, התקיים תנאי זה, עת בית משפט קמא קבע את
36 סכום המזונות והמדור לבן ג' על 2,000 ₪ לחודש.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

107. כאמור כבר לעיל, בית משפט קמא קבע, כי שכרו של פלוני גבוה מזה שקבע המומחה בחוות- דעתו המשלימה.

בנוסף, כפי שצוין לעיל, לא ניתן להתעלם מן העובדה, שפלוני הוא הבעלים ובעל השליטה בחברות "פלוני", ו-"ני ס", והוא זה שקובע את שכרו. בנוסף, מדובר בחברות שהכנסותיהן גדלות מידי שנה, ובהתאם גם, פוטנציאל כושר השתכרותו של פלוני.

108. עוד יש לזכור, כי בהתאם לעקרונות ההלכה שנקבעו ב-בע"מ 919/15 שכר אינו מהווה רק את "שורת הנטו" שבתלוש השכר של פלוני, ויש לבחון את המצב הכלכלי של הצדדים בהסתכלות רחבה.

"יובהר כי "ההכנסה הפנויה" הרלוונטית לצורך קביעת חיובו של הורה במזונות נקבעת תוך הערכת יכולתו הכלכלית הכוללת ב"ראיה רחבה", כך שלא רק משכורת ה"נטו" מובאת בחשבון, אלא סך כל המקורות הכלכליים העומדים לרשות משלם המזונות, כולל נכסים, חסכונות, ואף פוטנציאל ההשתכרות (בע"מ 3432/09 פלוני נ' פלונית, פסקה יח (23.6.2009) [פורסם בנבו]; ע"א 239/85 עמיצור נ' עמיצור פ"ד מ(1) 147, 152-154 (1986); ע"א 130/83 פרייס נ' פרייס, פ"ד לח(1) 721, 725-727 (1984))."

109. לעניין מזונות לקטינים מורדים ציינתי ב-תמ"ש (נצ') 7080-04 כ.מ.ת נ' ה.ת. (17.1.2012):

"בראשית הדברים יצוין, כי על פי הפסיקה, בית המשפט נוקט במשנה זהירות בסוגיה זו ואיננו ממהר לפטור הורה ממזונות בן מרדן... שנית וגם כאשר מוכח, כי מדובר בילד בוגר ועצמאי, הפטור ממזונות עקב מרדנות ייקבע במצב בו "עיתוק הקשר הינו פרי רצונו העצמאי והמודע של הילד, כאשר האב מצידו עושה מאמצים כנים ואמיתיים לשיקום היחסים ולחידוש הקשר".
ראה: תמ"א (נצרת) 698/93 סולי נ' סולי [פורסם בנבו] דינים מחוזי, כרך כו(3) 705; תמ"ש (חי') 22090/97 פלוני נ' פלוני, [פורסם בנבו] תק-של 98(2) 2578, תמ"ש (י-ם) 13536/97 ל.א. נ' ל.ל. [פורסם בנבו] [אתר פסק-דין] ע"מ (ת"א) 1243/03 ד' ע' נ' א' ע' [נבו]...הפסיקה בעניין זה קובעת, כי הטלת סנקציה כה חמורה, כדוגמת קיצוץ משמעותי בסכום המזונות, היא אמצעי קיצוני שאין לנקוט אותו אלא במקרים של מרדנות בעלת ביטויים בולטים, גסים ועולבים. נסיבות שכאלו לא נמצאו בענייננו. ראה: ע"א 1880/94 קטן נ' קטן, פ"ד מט(1) 215, 220..."

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

מכל האמור לעיל, סבורני, כי צדק בית משפט קמא בקביעתו, לפיה אין מקום להורות על ביטול מזונות הקטין, וכי צעד חריג וקיצוני זה לא יביא לתוצאה המיוחלת על-ידי האב, חידוש הקשר – נהפוך הוא.

כמו כן יש לזכור, כי בעקבות החלטתי ברמ"ש מונתה מומחית לבחינת הטענות בדבר ניכור הורי, וככל שחוות-דעתה תצייר תמונה שונה, תהא הדרך פתוחה בפני הצדדים לפנות בבקשה מאוחרת לערכאה הדיונית.

110. אף אם נכונה טענתו של פלוני, לפיה לא עלה בידי פלונית להוכיח את צרכי הילדים, באפשרות בית המשפט לאמוד אותם בהתאם לסמכות הנתונה לו ובהתבסס על ניסיון חייו השיפוטי. לא שוכנעתי בהקשר האמור, כי עמדו בפני בית המשפט ראיות ונסיבות, אשר הצדיקו חריגה מקביעותיו ומאותם הסכומים.

111. בכל הנוגע לטענות פלוני ביחס לעקרונות שנקבעו ב-919/15, ציינתי עוד במסגרת עמ"ש (חי) 19234-11-17 ע' א' נ' ד' א' (11.12.2018) כי "**הלכת בע"מ 919/15 מבוססת על זמני שהות שווים בין ההורים ועל כושר השתכרות דומה**". בענייננו זמני השהות אינם שווים, והנסיבות שהובילו לכך עתידות להתברר במסגרת חוות-דעת המומחית לניכור הורי, וכן, יש לזכור את קיומם של פערי ההשתכרות המשמעותיים בין הצדדים. על כן אין בכוחם של עקרונות ההלכה שנקבעה ב-919/15 כדי לשנות מן התוצאה אליה הגיע בית משפט קמא.

112. לא מצאתי לקבל את טענתו של פלוני, לפיה הוא חויב בכפל תשלומים, באופן שעלות המדור שוקללה בפעם הראשונה במסגרת דמי המזונות ושוקללה פעם נוספת, כאשר בית משפט קמא לא חייב את פלונית בדמי שימוש בדירה בבת חן. בהקשר האמור, בית משפט קמא ציין מפורשות, כי ביחס לתקופה בה פלונית לא נדרשה לשאת בדמי שימוש הוא אינו מחייב את פלוני במדור, וכי החיוב בתשלום המדור יחול רק ביחס לתקופה שבה נשאה פלונית בתשלום דמי שימוש לטובת פלוני.

113. בכל הנוגע למזונות הבן ז', לא מצאתי, כי נפל פגם בפסיקת בית משפט קמא ביחס למועד בו עבר הקטין להתגורר עם פלוני וקביעתו על 9/2017 ולא על 6/2017 כדרישת פלוני. המועד נקבע בהתבסס על דיווחי העו"ס, כאשר בתסקיר מסוף חודש 6/2017 הובהר, כי חודש הקשר עם פלוני אך טרם בוצע המעבר, ובתסקיר העו"ס לסדרי דין מיום 3.10.2017 הובהר, כי באותו המועד ז' מתגורר אצל פלוני. עוד הובהר על-ידי בית משפט קמא, כי המועד המדויק של מעבר ז' לבית פלוני אינו ידוע, ועל כן המועד שנקבע על-ידי בית משפט קמא משקלל ומאזן כדבעי את מכלול הנתונים שהיו לעיניו.

114. בסופו של יום קבע בית משפט קמא, כי הבקשה לחיובה של פלונית במזונות ז' הוגשה בחודש 3/2018 עם הגיעו לבגרות וסמוך לסיום לימודיו בבית הספר התיכון. בית משפט

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

קמא נתן חשיבות למארג היחסים הנ"ן בין ז' לאימו, והצורך לא להעמיס על יחסים אלו בקביעות נוספות, אשר עשויות להקשות על חידוש הקשר.

כמו כן, בית משפט קמא ציין כי אי-חיוב פלונית במזונותיו של הבן ז' התבסס בין היתר גם על ביטול חיובו של פלוני במזונות נ': "ביטול חיוב הנתבע במזונות הקטינה נ', היה בין היתר בהתחשב בהוצאותיו עבור הבן ז' עת שהותו עמו – כאשר הנתבע נושא בכל הוצאות הבן ז' עת שהותו עמו, ואילו התובעת נושאת בכל הוצאות הבת נ'".

115. סבורני, כי נוכח הנסיבות שפורטו, אין מקום להתערב בקביעות בית משפט קמא בסוגיה זו.

שינוי מועד תחילת החיוב במזונות

116. לא מצאתי, כי נפל פגם בקביעת בית משפט קמא להקדמת מועד החיוב במזונות החל ממועד הבקשה ליישוב סכסוך – בחודש 2/0214 ולא ממועד הגשת התביעה למזונות – 6/2014, שכן פלוני לא הוכיח או הצהיר, כי נשא בצורכי הקטינים בתקופה זו, ולא הוצגו תימוכין לטענתו, כי שילם כספים לידי פלונית על דרך הפקדתם לחשבון המשותף.

השבת דמי המזונות הזמניים:

117. לעניין השבת דמי המזונות, צדק בית משפט קמא כשקבע, כי דמי המזונות הזמניים שנקבעו לא היו ביתר ובאופן הנוגד את הוראות הדין ונסיבות חייהם של הצדדים, ומשכך לא מצא להורות על השבה. בית משפט קמא קבע, כי דמי המזונות הזמניים נאכלו על-ידי הילדים ושימשו לסיפוק צרכיהם בזמן אמת.

118. עמדתי על סוגיה זו במסגרת תמ"ש (נצ') 7080-04 כ.מ.ת נ' ה.ת. (17.1.2012):

"אכן, לבית המשפט מסור שיקול דעת בשאלת השבתם של מזונות, מקום והתברר מאוחר יותר, כי שולמו ביתר (ביחס למזונות קבועים שהופחתו בערעור (ראו ע"א 591/81 פורטוגז נ' פורטוגז, פ"ד לו(3) 449, 463 (השופט שיינבוים); ביחס למזונות זמניים שהופחתו, ולהתערבות המצומצמת בהשבה ראו ע"א 125/86 סימונוב נ' סימונוב (לא פורסם) [פורסם בנבו] (הנשיא שמגר)). ישנם מקרים בהם אין בית המשפט מאפשר כל קיזוז שהוא, ובמקרים אחרים תהא נטיה להתחשבות מסוימת במה שכבר נעשה, בין היתר באמצעות ויתור על גביית מזונות זמניים שטרם נגבו (ע"א 5951/93 קצב נ' קצב (לא פורסם) [פורסם בנבו] (הנשיא שמגר); ע"א 5578/92 שמש נ' שמש (לא פורסם) [פורסם בנבו] (הנשיא שמגר)). השיקול המרכזי המנחה את בית המשפט הוא כמובן השפעת הקיזוז על רווחת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

בן הזוג והילדים, והרי לא אחת יארע שהכספים שנפסקו ביתר כבר נצרכו, ואם יקוזזו
אחורנית על' להיווצר מחסור במשפחה (ע"א 4332/90 אדלשטיין נ' אדלשטיין, פ"ד מו(1)
289, 291, (הנשיא שמגר); ע"א 5446/91 עגור נ' עגור (לא פורסם) [פורסם בנבו] (הנשיא
שמגר)). (הדגשה שלי – ס.ג.) ראה: בע"מ 4589/05 פלוני נ' פלונית, [פורסם בנבו]
(21/11/2005) וגם בע"מ 3243/11 פלוני נ' פלונית [פורסם בנבו] (30/5/11). (ההדגשה
אינה במקור).

מזונות אישה :

119. לא מצאתי, כי נפל פגם בקביעת בית משפט קמא, לפיה אין לפסוק מזונות אישה לתקופה
שבין מועד הפירוד ועד למועד גירושי הצדדים הואיל ופלונית עובדת ומשתכרת. כמו כן עמד
בית משפט קמא על כך, שמלבד מקורותיה הכלכליים העצמאיים של פלונית באותה
התקופה היא התגוררה עם הקטינים בדירה המשותפת מבלי לשאת בדמי שימוש לטובת
פלוני.

חוג ללימודי גרמנית :

120. פלוני ביקש לחייב פלונית בהשתתפות בקורס גרמנית לבן ז' בעלות של 3,500 ₪.

121. בהחלטה למזונות זמניים מיום 29.9.2014 קבע בית משפט קמא, כי שני הצדדים יישאו
בחלקים שווים בהוצאות החינוך של ילדיהם הקטינים וכי "הצדדים יישאו בחלקים שווים
בחוג אחד עבור כל קטין...הצדדים יישאו, בחלקים שווים, בחוגים נוספים והוצאות חינוך
חריגות נוספות ככל שתהיה הסכמה ביניהם מראש, הן בכל הנוגע למהות ההוצאות והן
בכל הנוגע לעלותה".

122. פלוני עתר בפני רשות האכיפה והגבייה וביקש לחייב את פלונית בתשלום עבור מחצית
לימודי גרמנית לקטין ז', ובקשתו נדחתה ביום 19.12.2017 הואיל והובהר לו, כי עסקין
בקורס גרמנית להבדיל מחוג לגרמנית.

פלוני הגיש בקשה לעיון מחדש בהחלטה, וביום 27.12.2017 בקשתו נדחתה על-ידי רשמת
ההוצאה לפועל, "קורס הגרמנית, שבמחציתו מבקש החייב לחייב את הזוכה, אינו מהווה
חוג כהגדרתו בהחלטת בית המשפט" וגם משום "שהחלטת בית המשפט לענייני משפחה
בחיפה מיום 10.5.16...לשאת במחצית עלות חוגים מסוימים, קבעה כי אין הצדקה לשינוי
ההחלטה למזונות זמניים וכי החוגים והפעילויות אותם פוקדים הילדים אינם חוגים
חדשים, אלא חוגים ופעילויות בהם הינם משתתפים מזה מספר חודשים".

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

123. פלוני השיג על אותה החלטה בפני בית משפט קמא על דרך של בקשה למתן הבהרת ההחלטה ביום 29.9.2014 בדבר מזונות זמניים.

בית משפט קמא ציין, כי לא ניתן לערער על החלטת רשמת ההוצאה לפועל על דרך בקשה להבהרת החלטה, ובמקביל דחה את בקשת פלוני גם לגופו של עניין. נקבע פעם נוספת, כי קורס הגרמנית אינו מהווה חוג, וכי "בנסיבות עניינם של הצדדים, כאמור נוכח הנתק והמשבר המשפחתי הקשה... לכאורה לא ניתן לקיים דיונים "הוריים" בכל הנוגע לחוגים במשותף" (החלטה מיום 28.1.2018 בתמ"ש 14-06-26016).

124. נימוקים אלו של בית משפט קמא מקובלים עליי, ועל כן ראיתי לאמצם.

חייב בהוצאות:

125. לא מצאתי להתערב בהחלטת בית משפט קמא לעניין שיעור ההוצאות.

ב- ע"א 7436/12 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' ב.י.מ ואח' (6.7.2017) נקבע:

"הלכה היא כי קביעת שיעור הוצאות נתונה לסמכותו של בית המשפט הנכבד, ולשיקול דעתו וכי רק במקרים חריגים תתערב ערכאת הערעור בפסיקת הוצאות. זאת נוכח העובדה כי הערכאה הדיונית היא זו המודעת לגורמים השונים שיש להם השפעה על קביעת שכר הטרחה, שביניהם התנהלותם של הצדדים".

126. בית משפט קמא הבהיר מדוע לטעמו כל צד צריך לשאת בהוצאותיו, וטעמיו מקובלים עלי.

127. מנגד, מצאתי לחייב את פלוני בהוצאות הערעור בסך 10,000 ₪.

128. אומנם בקשת ערעור פלוני נתקבלה ביחס למינוי המומחית לניכור הורי, אולם ערעורו העיקרי נדחה על כל סעיפיו, כאשר חלק מטענותיה של פלונית התקבלו.

129. סוף דבר, אמליץ לחברותיי לדחות את ערעורו של פלוני ולקבל את ערעורה של פלונית חלקית, באופן שהדיון בסוגיות של איזון פערי ההשתכרות ובחינת הזכויות הסוציאליות יוחזר לפתחו של בית משפט קמא, אשר יוכל, ככל שימצא לנכון, להיעזר במומחה.

על בית משפט קמא יהיה לקבוע את גובה השתכרותם של הצדדים, תוך שהוא לוקח בחשבון גם את קביעתו שלו, כי סכום השתכרותו של פלוני גבוה יותר מזה הנקבע בחוות-דעתו המשלימה של המומחה, ולגזור מכך את פערי ההשתכרות ביניהם. יודגש, כי בקביעה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

1 זו יהא עליו לקחת בחשבון, גם קביעה נוספת שלו עצמו, כי סכום המזונות הזמניים נאכלו
2 על-ידי הילדים, ושימשו את צרכיהם בזמן אמת.

3
4 בנוסף, יש להחזיר את הדיון בנוגע לזכויות הסוציאליות של הצדדים לבית משפט קמא על
5 מנת שיחייב את הצדדים להמציא דו"ח מסלקה פנסיונית, במטרה לאזן את זכויותיהם על-
6 סמך תשתית עובדתית מוצקה, ובנוסף לבחון את סוגית פערי ההשתכרות, גם בראי נתונים
7 אלו.

8
9 עוד ובנוסף, סבורני, כי נכון להותיר את סוגיית פירוק השיתוף בדירת הצדדים בצריך עיון,
10 במובן שבית משפט קמא יוכל לאזן את פערי ההשתכרות של הצדדים בדרך זו. אציין, מבלי
11 לקבוע מסמרות, כי בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה דנן, קיימת נ'פות לאיזון בסכום
12 חד-פעמי על פני איזון בדרך של תשלומים עיתיים.

13
14 עוד אציע, כי פירוק השיתוף ברכב יהיה במתווה של בית משפט קמא מלבד לעניין הריבית
15 והפרשי ההצמדה, לגביהם סבור אני, כי יש לקבוע שהתשלום למערערת יישא ריבית
16 והפרשי הצמדה, החל מן המועד בו נלקח הרכב על-ידי פלוני.

סארי ג'יוסי, שופט [אב"ד]

19
20
21 השופטת אספרנצה אלון :

22 אני מסכימה.
23
24

אספרנצה אלון, שופטת

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

עמ"ש 23249-09-19 ק' נ ק'

עמ"ש 23830-09-19

השופטת שושנה שטמר :

אני מסכימה.

שושנה שטמר, שופטת עמיתה

הוחלט כאמור בפסק-דינו של אב"ד, השופט סארי ג'יוסי.

אנו מחייבים את פלוני לשלם לפלוגית הוצאות משפט ושכ"ט עו"ד בסכום כולל של 10,000 ₪.

מותר לפרסום ללא שמות הצדדים וללא פרטים מזהים.

ניתן היום, א' חשוון תשפ"א, 19 אוקטובר 2020, בהעדר הצדדים.

שושנה שטמר, שופטת עמיתה

אספרנצה אלון, שופטת

סארי ג'יוסי, שופט [אב"ד]